139

Prabandha Bhooshanam

E/139

BY

PANDIT:- K. VASUDEVAN MOOSED

AUTHOR OF

Sree Krishna Leelakal
Pracheenabharatham, Urvasi,
Sree Krishna Doothe, Harischandran,
Hiranmayi, Sahitya Kousthubham, Meppathur
Bhattadiri, Sree Sankaracharya Swamikal,
Etc., Etc.

E/139 പ്രബന്ധഭൂഷണം
കെ. വാസുദേവൻമൂ

PUBLISHED BY
THE
SARASWATHI VILASAM BOOK-DEPOT,
TRICHUR.

പ്രബന്ധഭൂഷണം.

ഗ്രന്ഥകർത്താ,

(ശ്രീകൃഷ്ണലീലകൾ, ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ, ഹിരണ്മയി, ശ്രീകൃഷ്ണളത്,
ശ്രീശങ്കരാചാര്യസ്വാമികൾ, സാഹിത്യകൌസ്തുഭം,
പ്രാചീനഭാരതം, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി, ഉർവ്വശി,
മുതലായ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവായ)

പണ്ഡിതർ,

കെ. വാസുദേവൻ മൂസ്സത്.

Approved by the Madras Text Book Committee.

THOMAS MEMORIAL SAHRUDAYA PUBLIC LIBRARY * K. JACOB

പ്രസാധകൻ

എൻ. വെങ്കിടസുബ്രഹ്മണ്യയ്യർ.

1102.

രണ്ടാംപതിപ്പ് 1000 പ്രതികൾ.

The Saraswathi Vilasam

Book-Depot, TRICHUR.

Price 8 annas.] [വില 8_ണ.

പകർപ്പവകാശം പ്രസാധകനുള്ളതാകുന്നു.

Printed at
The Bharatha Vilasam Press,
TRICHUR.

THOMAS MEMORIAL SAHRUDAYA PUBLIC LIBRARY
K. JACOB
MANNARGHAT
E 139

പ്രസ്താവന

എൻെറ വകയായി സാഹിത്യസംബന്ധമായും സമുദായസംബന്ധമായും ശാസ്ത്രസംബന്ധമായും ഉള്ള ചില പ്രബന്ധങ്ങളുടെ ഒരു സങ്കലനമാണു് ഈ "പ്രബന്ധഭൂഷണം." ഇതിലുള്ള പ്രബന്ധങ്ങൾ മിക്കതും ഉദ്ദേശം ഒരു പന്തീരാണ്ടിന്നുള്ളിൽ എഴുതിയവയാണു്. ഡോക്ടർ രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറിൻെറ ചില ഉപന്യാസങ്ങൾ ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ളത് "മിത്രഗോഷ്ഠി" എന്ന സംസ്കൃതമാസികയിൽനിന്നെടുത്തു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയവയാകുന്നു. 'അമരസിംഹൻ,' ബ്രഹ്മശ്രീ അപ്പാശർമ്മ വിദ്യാവാചസ്പതിയുടെ ഒരു സംസ്കൃതകൃതിയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയതും, 'ഭൂതതത്ത്വം,' പരേതനായ പ്രൊഫസ്സർ രാജരാജവർമ്മതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഒരു സംസ്കൃതോപന്യാസത്തിൽനിന്നു സംഗ്രഹിച്ചതും ആകുന്നു. സങ്കല്പചിത്രമാകട്ടെ 'സെൽഫ് കൾച്ചർ' (Self-Culture) എന്ന മാസികയിലെ ഒരു ഉപന്യാസത്തെ ആധാരമാക്കി യോഗശാസ്ത്രതത്ത്വങ്ങളെ അനുസന്ധാനംചെയ്തു് എഴുതിയതാകുന്നു. വായനക്കാൎക്കു് വിജ്ഞാനം നല്കുന്നതിന്നും, അവരെ പ്രബന്ധരചനയിൽ സഹായിക്കുന്നതിന്നും ഈ ചെറുപുസ്തകം കുറച്ചെങ്കിലും ഉപകരിക്കുമെങ്കിൽ എൻെറ ഉദ്യമം സഫലമാകുന്നതാണു്.

തൃശ്ശിവപേരൂർ.
31 – 10 – 97.

എന്നു്
ഗ്രന്ഥകർത്താവ്.

വിഷയാനുക്രമം.

		ഭാഗം.
൧.	ഊൎമ്മിള	൧
൨.	പ്രിയംവദയും അനസൂയയും	൬
൩.	സൌന്ദൎയ്യബോധം	൧൧
൪.	പൌരാണികാൎയ്യസമുദായം	൧൭
൫.	നാലാശ്രമങ്ങൾ	൨൭
൬.	ചതുരംഗം	൩൬
൭.	സങ്കല്പചിത്രം	൪൩
൮.	ഭൂതതത്വം	൫൨
൯.	അമരസിംഹൻ	൫൯

K. J. THOMAS. HOME LIBRARY NO. 618 KARIPPAPARAMPIL

പ്രബന്ധഭൂഷണം

൧

ഊൎമ്മിള *

രാമായണകവി, തനിക്കുള്ള മനോധൎമ്മപ്രവാഹത്തിന്റെ ദയാരസം മുഴുവനും സീതാദേവിക്കഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതിന്നു ചിലവഴിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ സീതയെപ്പോലെതന്നെ മറെറാരു രാജവധുകൂടി സീതയുടെ അരികിൽ വാടിയ മുഖത്തോടും മൂട്ടുപടത്തോടുംകൂടി ഐഹികബന്ധങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അവളുടെ ചുട്ടുപഴുത്ത നെററിത്തടത്തിൽ ഒരു തുള്ളിപോലും കരുണാരസം കവിയുടെ ഹൃദയപാത്രത്തിൽനിന്നു ചോൎന്നു വീഴാഞ്ഞതു കഷ്ടംതന്നെ. ഹാ, അവ്യക്തവേദനയായ ഊൎമ്മിളേ! പ്രഭാതവേളയിലെ നക്ഷത്രത്തെ മഹാഗിരിയുടെ ശിഖരത്തിലെന്നപോലെ, ഭവതിയെ ഒരിക്കൽ മാത്രമേ മഹാകാവ്യത്തിൽ ഉദിച്ചുകാണുകയുണ്ടായുള്ളു; പ്രഭാതനക്ഷത്രം സൂൎയ്യരശ്മി തട്ടീട്ടെന്നപോലെ ഭവതി പിന്നീട് തീരെ അപ്രത്യക്ഷയായല്ലോ. ഭവതിയുടെ ആ ഉദയശൈലം എവിടെയാണെന്നും, ആ അസ്തമയപൎവ്വതം ഏതാണെന്നും ഉള്ള ചോദ്യത്തെക്കൂടി സൎവ്വരും വിസ്മരിച്ചുപോയി.

---

* ടാഗോർ.

കവികാം തങ്ങളുടെ കാവ്യങ്ങളിൽ വർണ്ണിക്കാതെ വിട്ടൊഴിച്ചിരിക്കുന്ന രണ്ടുമൂന്നു സ്ത്രീകാം കാവ്യങ്ങളിൽ മറഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ട്. അവരെ കവികാം ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുയാണെങ്കിലും, അവക്കു സ്വഗ്ഗത്തിൽനിന്നു സ്ഥാനഭ്രംശം വന്നിട്ടില്ല. അവക്കു കാവ്യങ്ങളിൽ തക്കതായ സ്ഥാനം അനുവദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട; വായനക്കാർതന്നെ താന്താങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ അവക്കു യോഗ്യമായ ആസനം കൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ആ വക ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകളിൽ ഇന്നാളെയാണ് ഇന്നാറം അധികം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്നുള്ളതു വായനക്കാരുടെ രുചിഭേദംപോലെയിരിക്കും. എന്നാൽ, എന്റെ അഭിപ്രായം പറയുന്നതായാൽ സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിലെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകളിൽ ആരോടെല്ലാം എനിക്കു പരിചയമുണ്ടോ അവരിലെല്ലാവരിലുംവെച്ച് ഒന്നാമതായി ഞാൻ ഹൃദയാസനം കൊടുക്കുന്നത് ഊർമ്മിളയ്ക്കാണ്.

ഇതിന്നു മുഖ്യമായ കാരണം എന്തെന്നാൽ, 'ഊർമ്മിള' എന്നതുപോലെ ഇത്ര മധുരമായ മറെറാരു നാമധേയം സംസ്കൃതത്തിൽ വേറെയധികം കാണാത്തതുതന്നെയാണ്. പേര് എന്നത് ഒരു വെറം പേരു മാത്രമാണെന്നഭിപ്രായമുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഞാൻ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. 'പാടലപുഷ്പത്തിന്നു വേറെ എന്തെങ്കിലും ഒരു പേരുകൊടുത്താലും അതിന്റെ മാധുയ്യത്തിന്നു വ്യത്യാസം വരുന്നതല്ല' എന്നു ഷേക്സ്പിയർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പാടലപുഷ്പത്തിന്റെ കാഴ്ച

ത്തിൽ പക്ഷേ അങ്ങിനെ വന്നുവെന്നു വരാം. കാരണം, അതിന്നുള്ള മാധുൎയ്യം വളരെ സ്വല്പവും അതു ബാഹ്യങ്ങളായ ചില ഗുണങ്ങളെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതും ആയതുതന്നെ. മനുഷ്യരുടെ മാധുൎയ്യമാകട്ടെ അങ്ങിനെ ഇന്ദ്രിയവിഷയമാകുന്നതല്ല. അതിന്റെ അതിസൂക്ഷ്മങ്ങളായ ചില മാൎദ്ദവമേറിയ അംശങ്ങൾ, ഇന്നപ്രകാരമെന്നു വിവരിപ്പാൻ വയ്യാത്ത ഒരു ഭാവത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ആ അംശങ്ങളെ നാം മനസ്സുകൊണ്ടു സങ്കല്പിക്കുന്നതല്ലാതെ അവ ഇന്ദ്രിയഗോചരമാകുന്നില്ല. അങ്ങിനെയുള്ള മാധുൎയ്യസങ്കല്പസൃഷ്ടിയിൽ പേരിന്റെ മാധുൎയ്യം വളരെ സഹായിക്കും. പാഞ്ചാലിയുടെ പേര് ഊൎമ്മിള എന്നായിരുന്നുവെങ്കിൽ, വീരന്മാരായ നാലഞ്ചു ഭൎത്താക്കന്മാർമൂലം ഞെളിഞ്ഞുവശായ ആ ക്ഷത്രിയസ്ത്രീയുടെ അത്യുജ്ജ്വലമായ പ്രതാപം അതികോമളമായ ആ പേരുകൊണ്ടു മങ്ങിപ്പോകുമായിരുന്നു. അതിനാൽ, ഊൎമ്മിളക്കു നാമകരണം ചെയ്യുതിന്നു നാം തീൎച്ചയായും വാല്മീകിയോടു കൃതജ്ഞരായിരിക്കണം. ഊൎമ്മിളയുടെ കാൎയ്യത്തിൽ കവിഗുരുവായ വാല്മീകി എന്തുതന്നെ അനൌചിത്യം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഭാഗ്യവശാൽ അവൾക്കു 'മാണ്ഡവി' എന്നോ 'ശ്രുതകീൎത്തി' എന്നോ നാമകരണം ചെയ്യാതിരുന്നതുതന്നെ വലിയ കാൎയ്യമായിട്ടുണ്ട്. മാണ്ഡവിയെപ്പററിയോ ശ്രുതകീൎത്തിയെക്കുറിച്ചോ നമുക്ക് ഒന്നും അറിഞ്ഞുകൂട; അറിയേണമെന്നു നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നതുമില്ല.

ഊൎമ്മിളയെ നമ്മൾ ആദ്യം കണ്ടതു മിഥിലാരാജധാനിയിൽ വെച്ചാണല്ലോ. അപ്പോൾ, അവൾ എണ്ണപ്പുടവയും ഉടുത്ത് വിവാഹാൎഹമായ വേഷത്തിൽ ഇരിക്കയായിരുന്നു. അവിടുന്നു ദശരഥമഹാരാജാവിന്റെ അന്തഃപുരത്തിലേയ്ക്കു ചെന്നതിന്നുശേഷം അവളെ ഒരിക്കലും കണ്ടതായി ഓൎക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ, അന്നു വിവാഹവേഷത്തോടുകൂടി കണ്ട കാഴ്ചതന്നെ ഇന്നും മനസ്സിൽനിന്നു മാഞ്ഞുപോകാതെ കിടന്നു മിന്നുന്നുണ്ട്. ഊൎമ്മിള മൂടുപടവും ധരിച്ചു നിശ്ശബ്ദമായി സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു 'നിത്യവധു' ആയിരിക്കുമോ? വാല്മീകിയുടെ കാവ്യത്തിൽ മാത്രമല്ല, ഭവഭൂതിയുടെ കാവ്യത്തിലും ആ ദീപ്തി അല്പനേരത്തേയ്ക്കു മാത്രം മിന്നിക്കാണുന്നതേയുള്ളു. സീത ചിത്രപടത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച് സ്നേഹകൌതുകങ്ങളോടുകൂടി, 'വത്സാ! ഇതാ വേറെ ഒരു കന്യകയെ കാണുന്നുവല്ലോ; ഇവൾ ആരാണ്?' എന്നു ലക്ഷ്മണനോടു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ലക്ഷ്മണൻ ലജ്ജാവശഗനായി, 'ആ! ഊൎമ്മിളയെപ്പററിയാണ് ആൎയ്യ ചോദിക്കുന്നത്' എന്ന് ആത്മഗതം ചെയ്ത്, ആ ഭാഗം മറച്ചുവിടുകയേ ഉണ്ടായുള്ളു. അതിനു മേൽ രാമായണകഥയിൽ കണ്ടിട്ടുള്ള അതിദീൎഘങ്ങളായ ആ സുഖദുഃഖചിത്രങ്ങളിലൊന്നിലെങ്കിലും, ഒരാളുടേയും ദൃഷ്ടി ഒരിക്കൽപ്പോലും ആ ചിത്രത്തിൽ പതിഞ്ഞിട്ടില്ല.

രാമാഭിഷേകത്തിന്നു വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യാനായി അയോദ്ധ്യയിലെ അന്തഃപുരസ്ത്രീകൾ ഒരു ദിവസം

'ആഭ്യവസാനമായി' ശ്രമിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ കൂട്ടത്തിലെങ്ങാനും തലയിൽ മൂടുപടം ധരിച്ച് ഊൎമ്മിളകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നുവോ ആവോ? അഭിഷേകസംഭാരമൊരുക്കിയ ആ ദിവസത്തെപ്പോലെതന്നെ ഊൎമ്മിളയ്ക്കു വിസ്മരണീയമല്ലാത്ത മറെറാരു ദിവസം കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. ബാലന്മാരായ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ സീതയോടുകൂടി അയോദ്ധ്യാപുരിയെ അന്ധകാരമയമാക്കിച്ചെയ്തു് ജടയും മരവിരിയും ധരിച്ച വനത്തിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടുവല്ലോ. ആ സമയത്തു ബാലികയായ ഊൎമ്മിള 'ഞെട്ടററവീണ നവമാലികയെന്നപോലെ' പൊടിപുരണ്ടു് എവിടെയാണു കിടന്നുരുണ്ടിരുന്നതെന്നു് ആൎക്കറിയാം? അയോദ്ധ്യയിലെ ജനങ്ങളൊക്കെയും കരച്ചിലും പിഴിച്ചിലുമായിക്കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ആ ദിവസം, മനസ്സു തകൎന്നു വിമ്മുമുട്ടുന്ന ഊൎമ്മിളയുടെ ദുസ്സഹമായ ശോകാവേഗത്തെ ആരെങ്കിലും കണ്ടിട്ടുണ്ടോ? ഹാ! ആ കവികൂടി—എണപിരിഞ്ഞുപോയ ക്രൌഞ്ചപ്പേടയുടെ വൈധവ്യം കണ്ടിട്ടുപോലും സഹിക്കാത്ത ആ കവികൂടി—ഊൎമ്മിളയുടെ ഈ വ്യസനഘട്ടത്തെ കാണുകയുണ്ടായില്ല!

ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീരാമനുവേണ്ടി ആത്മാവിനെപ്പോലും ബലിചെയ്തു. അതു നിമിത്തം ലക്ഷ്മണനുണ്ടായിട്ടുള്ള ഗൌരവം ഇന്നും ഗൃഹങ്ങൾതോറും പുകഴ്ത്തപ്പെടുന്നു. ലക്ഷ്മണൻ തന്റെ ഉപാസനാമൂൎത്തികളായ രണ്ടു ദേവതമാൎക്കുവേണ്ടി തന്നെ മറന്നിരുന്നു; ഊൎമ്മിളയാകട്ടെ തന്റെ ഭൎത്താവിനെപ്പോലും മറന്നിരുന്നു. എന്നിട്ടുകൂടി അവളുടെ വൎത്തമാനം കവിയുടെ തൂലികയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചി

ല്ല. പാവപ്പെട്ട അവളെ സീതയുടെ കണ്ണീർക്കണങ്ങളെക്കൊണ്ട കഴുകുകയേ കവി ചെയ്യുള്ളു.

ലക്ഷ്മണൻ തന്റെ ഇഷ്ടദേവതകളെ ആരാധിപ്പാനായി ഒരു പന്തിരാണ്ട കാലം കാട്ടിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ അത്രയും ദീർഘമായ കാലപ്രവാഹത്തെ ഊർമ്മിള അതിക്രമിച്ചത് എങ്ങിനെയാണ്! നവമായ പ്രണയബന്ധംകൊണ്ട ബന്ധുരവും ലജ്ജാവശവുമായ അവളുടെ ഹൃദയമുകുളത്തിന്നു ഭർത്താവിനോടുകൂടി പരിചയം വന്നു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കുതന്നെ, ആ ഭർത്താവ് സീതയുടെ കാല്ക്കൽ കമ്പിട്ട കാട്ടിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. പിന്നെ മടങ്ങിവന്നപ്പോഠം വിരഹതപ്തമായ അവളുടെ ഹൃദയം ഏതു നിലയിലായിരുന്നു! പക്ഷെ ഊർമ്മിളയുടെ ദുഃഖത്തെ വല്ലവരും സീതയുടേതിനോട തട്ടിച്ചുനോക്കിയെങ്കിലോ എന്ന ഭയംകൊണ്ടായിരിക്കുമോ കവി അവളെ വിട്ടുകളഞ്ഞത്? അല്ലെങ്കിൽ സീതയുടെ കാലടികഠക്കടുത്ത് ഒരിടത്തെങ്കിലും ഊർമ്മിളയ്ക്കു ഒരു സ്ഥാനം കവി അനുവദിക്കാഞ്ഞത് എന്തുകൊണ്ടായിരിക്കും?

൨.

പ്രിയംവദയും അനസൂയയും *

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലെ മററ രണ്ട തപസ്വിനികഠ നമ്മുടെ മനസ്സാകുന്ന ക്ഷേത്രത്തിൽ പർണ്ണശാല കെ

* ടാഗോർ.

ട്ടി പാത്തുവരുന്നുണ്ട്. അവരുടെ പേര് 'പ്രിയംവദ' എന്നും 'അനസൂയ' എന്നും ആകുന്നു. ശകുന്തള ഭർത്തൃഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു പോകുമ്പോൾ അവർ വഴിയ്ക്കു വെച്ച് യാത്രപറഞ്ഞു കരഞ്ഞു പിരിഞ്ഞതായി നമ്മൾ കണ്ടുവല്ലൊ. അതിന്നുശേഷം ഒരിക്കലും അവർ നാടകത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടില്ല; വളരെക്കാലമായി നമ്മുടെ മനസ്സിൽത്തന്നെ താമസിച്ചുവരികയാണ്.

കാവ്യങ്ങളിലുള്ള എല്ലാ പാത്രങ്ങൾക്കും അവകാശവും അധികാരവും സമമായിരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു സമ്മതിക്കാം. എന്നാൽ, കഠിനഹൃദയനായ കവി തൻെറ നായികാനായകന്മാരെ ഗൌരവപ്പെടുത്തുവാൻവേണ്ടി ചില ഭംഗിയുള്ള പ്രതിമകൾ കൊത്തിയുണ്ടാക്കി അവയെ ദയയില്ലാതെ വലിച്ചെറിയുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ശുണ്ഠിക്കാരായ മുനിശിഷ്യന്മാരും മനസ്സുമങ്ങി വിലപിപ്പാൻ തുടങ്ങിയ ഗൌതമിയും, രാജധാനിയിൽനിന്നു മടങ്ങി ആശ്രമത്തിൽച്ചെന്നു രാജസഭയിലുണ്ടായ വർത്തമാനം പറഞ്ഞപ്പോൾ, ശകുന്തളയുടെ വിവരമറിവാൻ ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന അവളുടെ 'ഇഷ്ടതോഴികൾ'ക്കുണ്ടായ മനോവ്യഥയെപ്പററി പറയുന്നതു മൂലനാടകത്തിന്ന് അനാവശ്യംതന്നെ ആയിരിക്കും. പക്ഷെ, ആ ഭാഗം വിട്ടുകളയുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം ആ ഇഷ്ടതോഴികളുടെ അനിർവ്വചനീയമായ മനോവേദന അല്പമെങ്കിലും ശമിക്കുമോ? ആ വിഷയത്തിൽ കവി ഒരു ശ്ലോകമെങ്കി

ലും എഴുതീട്ടില്ലെങ്കിലും അവരുടെ ആ മനോവേദന നമ്മുടെ മനസ്സിൽ കിടന്നു തിരിയുന്നില്ലയോ?

കാവ്യം എന്നതു വജ്രമണിപോലെ കഠിനമാണ്. പ്രിയംവദയും അനസൂയയും ശകുന്തളക്ക് ആരായിരുന്നുവെന്നു വിചാരിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ, അവളുടെ ആ കഠിനദുഃഖസമയത്ത് അവരെ ഒരു വിധത്തിലും അടുപ്പിക്കാഞ്ഞത് എന്തു ന്യായമാണ്? ഇത് വല്ലാത്ത കഠിനപ്രവൃത്തിയല്ലേ?

വാസ്തവത്തിൽ ഈ രണ്ടു ലാവണ്യപ്രതിമകൾ ശകുന്തളയെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നത്, അവളുടെ സുഖത്തിന്നും സൌന്ദര്യത്തിന്നും ഗൌരവത്തിന്നും ഉൽക്കർഷമുണ്ടാകുവാനായിട്ടു മാത്രമാണ്. ആ മൂന്നുപേരും കൂടി വൃക്ഷങ്ങൾ നനക്കുവാനുള്ള കുടവും കയ്യിലെടുത്ത്, അകാലത്തിൽ പുഷ്പിച്ച വനജ്യോത്സ്നിയുടെ അടുക്കൽ ഒത്തുകൂടിയ സമയത്ത് ദുഷ്യന്തനു മാത്രമല്ല ശകുന്തളയുടെ പേരിൽ പ്രീതിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. യൌവനവിലാസങ്ങൾക്കനുരൂപമായ നേരംപോക്കുകൾ പറഞ്ഞു ശകുന്തളയുടെ അപ്പോഴത്തെ ഭാവത്തെ പരിപൂർണ്ണമാക്കിയിരുന്നത് ഈ രണ്ടു തോഴിമാരല്ലാതെ മറ്റാരായിരുന്നു? ശകുന്തള എന്ന പാത്രം മൂന്നംശങ്ങൾ കൂടിയതാണ്. അതിൽ രണ്ടംശങ്ങൾ ഈ രണ്ടു തോഴിമാരാകുന്നു. അതിലുംവിശേഷിച്ച്, ശകുന്തളയേക്കാൾ അധികം വലിയ അംശങ്ങൾ അവരാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ശകുന്തളയുടെ പ്രേമസല്ലാപങ്ങളെല്ലാം അവർതന്നെ നിർവ്വഹിച്ച

ത്. മൂന്നാമങ്കത്തിൽ നിസ്സഹായയായ ശകുന്തളയോടു കൂടിയിരിക്കുന്ന രാജാവിന്റെ പ്രണയപാരവശ്യത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ, കവി തീരെ ബലഹീനനെന്ന പോലെ ഗൌതമിയെക്കൊണ്ടുവന്ന് ഒരുവിധം തൃപ്തിപ്പെട്ടു. കവിയുടെ ഈ ക്ലേശത്തിന്നു കാരണം മറ്റൊന്നുമല്ല. ശകുന്തളയുടെ പ്രിയപ്പെട്ട തോഴിമാർ അപ്പോൾ അവിടെ ഇല്ലാതിരുന്നതുതന്നെ. ഞെട്ടററ വീണ നറുമലരിൽ ചൂടേറിയ സൂര്യകിരണങ്ങൾ തട്ടുന്നതു തീരെ ദുസ്സഹമാകുന്നു. ഞെട്ടിന്റേയും തളിരുകളുടേയും അന്തരാളത്തിൽ കൂടിയാണെങ്കിലേ സൂര്യരശ്മിയുടെ സമ്പർക്കം പുഷ്പത്തിന്നു ശോഭാവഹമായിരിക്കയുള്ളു. നാടകത്തിന്റെ ആ ഘട്ടങ്ങളിൽ സഖിമാരോടുള്ള വേർപാടുനിമിത്തം ശകുന്തള തീരെ അനാവൃത എന്നപോലെയിരിക്കുന്നു. കാണികളുടെ കണ്ണുകൾക്ക് ആ സ്ഥിതി കാണുമ്പോൾ എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു സങ്കോചം ജനിക്കുന്നു. ആര്യയായ ഗൌതമി പെട്ടെന്നു പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ മനസ്സിൽ ഒരു ശാന്തരസമാണ് ഉണ്ടാവുന്നത്.

രാജാവ് സഭയിൽവെച്ചു ശകുന്തളയെ തിരിച്ചറിയാതിരുന്നതിന്നു മുഖ്യകാരണം ശകുന്തളയുടെകൂടെ പ്രിയംവദയും അനസൂയയും ഇല്ലാതിരുന്നതാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. തപസ്വിനിയായ ശകുന്തളയെ തപോവനത്തിൽനിന്നു പുറമെ ഒററയ്ക്കുപെട്ടു കണ്ടപ്പോൾ രാജാവിന്നു പ്രത്യഭിജ്ഞയുണ്ടായില്ലെന്നുള്ളത് തീരെ അസംഭാവ്യമല്ല.

ശകുന്തള യാത്രപറഞ്ഞു ഭർത്തൃഗൃഹത്തിലേയ്ക്കുപോയതി ന്നശേഷം, അവളുടെ ശൈശവസഖികളായ പ്രിയംവദ യ്ക്കും, അനസൂയക്കും ശൂന്യമായ ആ തപോവനത്തിൽ സ ഖീവിയോഗം മാത്രമേ ദുഃഖകാരണമായിരുന്നുള്ളു. സഖീ വിയോഗമല്ലാതെ മററൊരു മാററവും തപോവനത്തിനു വന്നിട്ടില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും, അവക്കു സവ്വവും ദുഃഖകാര ണമായിരുന്നു. ഹാ! അവരല്ലേ ജ്ഞാനഫലത്തെ അനുഭവി ച്ചവർ. അജ്ഞാതമായ തത്ത്വത്തെക്കൂടി അറിഞ്ഞതും അ വരല്ലയോ! കവി കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ നായികയുടെ ചാരി ത്രപാഠമല്ല, തങ്ങളുടെ 'ഉററ തോഴി'യുടെ ഹൃദയതീത്ഥ ത്തിൽ ആഴത്തിൽ ഇറങ്ങിയതുതന്നെയാണ് ഇതിന്നു കാര ണം. ഏടല്ലേടല്ലു ഉപവനവൃക്ഷങ്ങളെ നനയ്ക്കുന്ന പതിവ് മേലിൽ അവർ വിസ്മരിച്ചേയ്ക്കുമോ? വല്ല ഉണങ്ങിയ എല കളുടേയും ശബ്ദം കേട്ടിട്ട അവർ ആ അശോകമദ്ധ്യവത്തി യായ അതിഥിയുടെ ആഗമത്തെ അനുസ്മരിക്കാതിരിക്കു മോ? തപോവനത്തിലെ ആ മാൻകിടാങ്ങൾക്കു മേലാലും അന്നുണ്ടായിരുന്ന വിസ്രംഭാദരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുമോ?

ആ തപോവനത്തിൽ ചെന്നു നമുക്കിപ്പോൾ പ്രി യംവദയുടേയും അനസൂയയുടേയും വത്തമാനമെന്തെ ന്ന് ഒന്നന്വേഷിച്ചുനോക്കുക. അവർ കവികല്പിതങ്ങളാ യ വെറും പ്രതിബിംബങ്ങളായിരിക്കുമോ? ഇല്ല. അ ങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ, അവർ ശകുന്തളയോടൊന്നിച്ചുത ന്നെ അനുവത്തിക്കുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ജീവനു

ളളവർ തന്നെയാണവരെന്നു നിൎണ്ണയിക്കാം. അതുപോലെ തന്നെ അവൎക്ക ശരീരവുംഉണ്ട്. പക്ഷെ ആ ശരീരത്തിന്നു കാവ്യത്തിൻെറ പുറത്തും, നാടകത്തിൻെറ അണിയറയിലുമിരുന്നിട്ടു മാത്രമേ വളരുവാനിടയായിട്ടുള്ളൂ. അതിപിനദ്ധമായ മരവിരികൊണ്ടെങ്കിലും, ശകുന്തളയുടെ കുചങ്ങളെ വലുതാക്കുന്ന യൌവനത്തെ കെട്ടിനിൎത്തുവാൻ അവൎക്ക കഴിഞ്ഞു. അപ്പോഴത്തെ അവരുടെ സാകൂതമായ മന്ദസ്മിതത്തിന്മേൽ, പുതുമഴയുടെ ആരംഭത്തിൽ ആകാശദേശത്തു കാർമേഘമെന്നപോലെ ബാഷ്പകലുഷമായ ഒരു ഛായയാണ് ഇന്നു പതിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. ഇപ്പോഠം അനന്യമാനസമാരായി ശകുന്തളയെ ത്തന്നെ വിചാരിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടുന്ന അവരുടെ തപോവനത്തിൽനിന്നു ഓരോ ദിവസവും പൂജാൎഹന്മാരായ പല അതിഥികളും സൽക്കാരം ലഭിക്കാതെ മടങ്ങിപ്പോകയാണ്. അതുകൊണ്ടു നമുക്കും മടങ്ങുകതന്നെ.

൨

സൌന്ദൎയ്യബോധം.

ബാല്യകാലത്തു ബ്രഹ്മചൎയ്യം അനുഷ്ഠിച്ച്, യമനിയമങ്ങളെ പരിശീലിക്കണമെന്നാകുന്നു ഇന്ത്യക്കാൎക്ക പണ്ടേയ്ക്കുപണ്ടേ ഉള്ള ഉപദേശം. എന്നാൽ, ഈ ഉപദേ

* ടാഗോർ—'വംഗദർശനം'.

ശത്തെപ്പററി വിപ്രതിപത്തിയോടുകൂടിയാണു്, ഇക്കാലത്തുള്ള ചെറുപ്പക്കാരിൽ ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളുടെ പ്രസംഗങ്ങളും പെരുമാററവും കണ്ടുവരുന്നതു്. ഇതിന്നു് അവർ പറയുന്ന ന്യായങ്ങൾ ഇങ്ങിനെയാകുന്നു:—

"ശരീരത്തിന്നും മനസ്സിന്നും ഒരുപോലെ വളർച്ചയും പുഷ്ടിയും വരുന്നതായ ചെറുപ്പകാലത്തു വ്രതങ്ങളനുഷ്ഠിക്കയും ബ്രഹ്മചര്യം ദീക്ഷിക്കയും ചെയ്ക എന്നതു കഠിനമായ ഒരു നിബന്ധനയാകുന്നു. അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു്, ദേഹത്തിനും മനസ്സിനും ദൃഢതയും കാര്യശേഷിയും സിദ്ധിച്ചു്, ആശാപാശങ്ങളുടെ ബന്ധം വിട്ടു്, ദുർല്ലഭം വല്ലവരും പൂജ്യരായിത്തീർന്നേക്കാമെന്നു സമ്മതിക്കാം. പക്ഷേ, അത്രയും കഷ്ടപ്പാടുകളനുഭവിക്കുന്നതിൽനിന്നു് എന്തു രസമാണുണ്ടാവാനുള്ളതു്? സാഹിത്യം, ചിത്രമെഴുത്തു്, സംഗീതം മുതലായ കലാവിദ്യകളിലേർപ്പെട്ടു മനസ്സിനെ രസിപ്പിക്കുന്നതായാൽ, അതല്ലയോ ചെറുപ്പകാലത്തെ മനോവികാസത്തിനും മെയ്വളർച്ചക്കും അധികം യോജിച്ചതു്? പ്രകൃതിസിദ്ധമായ സൌന്ദര്യത്തെ പരിരക്ഷിച്ചനുഭവിപ്പാനും അതല്ലയോ അധികം നല്ലതു്? സൌന്ദര്യം എന്നതു് അത്ര നിസ്സാരമായ ഒന്നാണോ? മനുഷ്യൻ വാസ്തവത്തിൽ മനുഷ്യനായിത്തന്നെ ഇരിക്കേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, സൌന്ദര്യബോധത്തെ ഒരു വിധത്തിലും ഒഴിച്ചുവിടുവാൻ പാടുള്ളതല്ല."

ഈ ന്യായം ഒരു വിധത്തിൽ ശരിതന്നെ; സൌന്ദ

ൎയ്യം ആഗ്രഹിക്കത്തക്കതും തന്നെ. എന്നാൽ, യമനിയമങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശവും ആത്മാവിൻെറ വികാസത്തെ ചുരുക്കുകയല്ല, നേരെ മറിച്ചു വികസിപ്പിക്കുകയാകുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസകാലമായ ചെറുപ്രായത്തിൽ ബ്രഹ്മചൎയ്യാനുഷ്ഠാനം ചെയ്യുന്നത് ആത്മാവിൻെറ ഉന്മേഷത്തെ മദ്ധ്യത്തിൽവെച്ചു തടസ്ഥപ്പെടുത്തുകയുമല്ല. കൃഷിക്കാരൻ വയൽ ഉഴുന്നതു കൃഷിചെയ്യുന്ന കണ്ടത്തെ മരുഭൂമിയാക്കുവാനാണോ? ഉഴുന്നവൻ നിലത്തു കരിയിറക്കി, ഭൂമിയെല്ലാം പിളൎന്ന്, മൺകട്ടകൾ തട്ടിയുടച്ച്, പുല്ലും പൊടിയും പെറുക്കിക്കളഞ്ഞു നിലം വൃത്തിയാക്കിക്കഴിയുമ്പോൾ അനഭിജ്ഞന്മാൎക്ക് ആ കൃഷിക്കാരൻ കൃഷിസ്ഥലത്തെ വല്ലാതെ വേദനപ്പെടുത്തിയതായി തോന്നും. എന്നാൽ ആ കൃഷിക്കാരൻ ചെയ്തുവെച്ച വേദനകളെ ഭൂമി അനുഭവിച്ചില്ലെങ്കിൽ, അതിനു ചെയ്യുന്ന കൃഷിയിൽനിന്നു പൂൎണ്ണമായ ഫലം ലഭിക്കുന്നതല്ല. ഏതുവസ്തുവിൽനിന്നും ഫലം ലഭിക്കേണമെങ്കിൽ ആദ്യം ഈ വക പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യേണ്ടതായി വരും. ഒരു മനുഷ്യൻെറ ദേഹത്തിൽനിന്നും മനസ്സിൽനിന്നും അന്യൂനമായ രസം പുറപ്പെടണമെങ്കിലും അതിന് ആദ്യം കഠിനമായ നിയന്ത്രണം അപരിഹാൎയ്യമാകുന്നു. ആദ്യത്തെ ഈ നീരസസ്ഥിതിയെ, പിന്നീടുണ്ടാകാവുന്ന സാരസ്യലാഭത്തിനായി സഹിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

എന്നാൽ, ഇതിൽ ഒരു സംഗതി ആലോചിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. എന്തെന്നാൽ, യമനിയമങ്ങളെത്ത

ന്നെ പരമപുരുഷാത്ഥമായിക്കരുതുന്ന ഒരു വകക്കാരെ ഇ ക്കാലത്തു ധാരാളം കാണാം. അവർ നിയമാനുഷ്ഠാന ങ്ങളിൽ ഭ്രാന്തന്മാരാകുന്നു. അവക്കുള്ള നിയമതൃഷ്ണനിമി ത്തം, അവക്കു ജന്മസിദ്ധങ്ങളായ ഷഡ്രിപുക്കൾക്കു പു റമെ ഒരു ശത്രുകൂടി അവരുടെ മനസ്സു വേദനപ്പെടുത്തു വാൻ ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു. അവരുടെ ഉദ്ദേശം കഠിനക ൎമ്മങ്ങളനുഭവിക്കുക മാത്രമാകുന്നു. ഈ ഉദ്ദേശങ്ങളോടുകൂ ടി യമനിയമങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കുമ്പോൾ അവക്കു 'ആ ത്മപീഡ' തന്നെയാണു വാസ്തവത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നത്. ആത്മാവു പീഡിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അവരാഗ്രഹിക്കുന്ന നിവൃത്തിമാൎഗ്ഗം പോയി അതു ഒരുമാതിരി പ്രവൃത്തിമാ ൎഗ്ഗമായിട്ടുതന്നെ പരിണമിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ നിയമാനു ഷ്ഠാനത്തെത്തന്നെ പരമപുരുഷാത്ഥമായിക്കരുതുക എ ന്നു വെച്ചാൽ സൌന്ദൎയ്യബോധത്തിന്നും ഹാനിതട്ടാവു ന്നതാണ്. പക്ഷെ, നിയമാനുഷ്ഠാനത്തോടൊപ്പം സം യമത്തെക്കൂടെ പരിശീലിക്കുന്ന പക്ഷം ഈ ആത്മപീഡ സംഭവിക്കുന്നതല്ല. അപ്പോൾ സൌന്ദൎയ്യബോധത്തിന്നും കേടു വരുന്നതല്ല. നേരേമറിച്ച് യമനിയമങ്ങളെ ഒരുമി ച്ചു ശീലിക്കുന്നതിനാൽ സൌന്ദൎയ്യം പുഷ്ടിപ്പെടുകയേ ഉള്ളൂ. തന്റേടം വരാത്ത ഒരു ശിശു അതിന്നാഹാര മായ അന്നം കാണുന്നപക്ഷം എന്തു ചെയ്യുന്നു? അതു ചോറെടുത്ത് അവിടെയും ഇവിടെയും വാരി വി തറുന്നു. കയ്യിൽ കിട്ടിയതുതന്നെ മുഴുവൻ ഭക്ഷിക്കുന്നില്ല. ഭക്ഷിക്കുക എന്നു വെച്ചാൽക്കൂടി കറിയും മററും കൂട്ടി രു

ചിയറിഞ്ഞ് ആതിന്നുണ്ണുവാൻ വയ്യ. ഇതുപോലെയാണ് മനസ്സിന്നു സംയമം സിദ്ധിക്കാത്തവർ സൌന്ദൎയ്യത്തെ അനുഭവിക്കുമ്പോഴും ഫലം ഉണ്ടാവുക. അവർ, യഥാൎത്ഥമായ സൌന്ദൎയ്യത്തിൽനിന്നും തദനുഭവത്തിൽനിന്നും പുറന്തള്ളി നില്ക്കുകയേ ഉള്ളൂ.

എന്നു തന്നെയുമല്ല; സൌന്ദൎയ്യം എന്നത് ഒരു നിബന്ധനയുമില്ലാത്ത ഒരു കല്പനയല്ല. അതിൻെറ മഹിമ പ്രകാശിക്കേണമെങ്കിൽ ചില നിയന്ത്രണകൾ കൂടാതെ കഴികയുമില്ല. അതിന്നു മുമ്പറഞ്ഞ യമനിയമങ്ങൾ വളരെ ഉപയോഗപ്പെടുന്നതുമാണ്. എന്നു വെച്ച്, ശരീരത്തിൻെറ ഘടനയ്ക്കുതന്നെ ഹാനിവരത്തക്ക കഠിനനിയന്ത്രണകൾ ചെയ്തു തുടങ്ങിയാലും ഫലം അപകടത്തിലാവും. അങ്ങിനെ ചെയ്താൽ, സന്ധ്യാസമയത്തു അന്തിത്തിരി കുളത്തുന്നതിന്നു വേണ്ടി ഗൃഹത്തിനു തീ വെയ്ക്കുന്നതുപോലെ അബദ്ധത്തിൽ ചെന്നു ചാടും. ഈ നിവൃത്തിമാൎഗ്ഗത്തെ അതിൻെറ പൂൎണ്ണമായ മാത്രയിൽ പ്രയോഗിക്കുന്നപക്ഷം, അതു യാതൊരു സൌന്ദൎയ്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുവാനായി പ്രയോഗിക്കുന്നുവോ ആ സൌന്ദൎയ്യത്തെത്തന്നെ അതു ഭസ്മമാക്കിച്ചെയ്യാനും മതി.

ഏകചാരിണിയായി പതിവ്രതയായ പത്നിക്കു മാത്രമേ അകൃത്രിമവും വാസ്തവവുമായ സൌന്ദൎയ്യം ഉണ്ടാകയുള്ളൂ; അതു സ്വൈരിണികൾക്കു സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. പാതിവ്രത്യം എന്നത് ഒരിക്കലും ഏളകാത്തതായ മനസ്സംയമമാകുന്നു. ആ സംയമംകൊണ്ട്, ഗൂഢമായ പ്രേ

മരസം അവിച്ഛിന്നധാരമായി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. നമ്മുടെ സൌന്ദൎയ്യപ്രീതിയുടെ കാൎയ്യത്തിലും സ്ഥിതി ഇങ്ങിനെതന്നെയാകുന്നു. ശരിയായ സംയമമില്ലാത്തപക്ഷം നമ്മുടെ സൌന്ദൎയ്യപ്രീതി എങ്ങിനെയായിത്തീരുന്നു എന്നു വെച്ചാൽ പറയാം. അത് അങ്ങുമിങ്ങും എളകിനടന്ന്, കേവലം ബാഹ്യമായി ചുററിത്തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കും; മനസ്സിൻെറ മദത്തിൽനിന്നാണ് ആനന്ദമുണ്ടാവുന്നതെന്നു ന്ധാളിക്കും; യാതൊരു വിധത്തിലുള്ള ആനന്ദം ലഭിച്ചാൽ, മററു സകലതും വിട്ടൊഴിഞ്ഞ് ഏകാഗ്രമായിട്ടിരിപ്പാൻ സാധിക്കുമോ ആ യഥാൎത്ഥമായ ആനന്ദം ലഭിക്കുകയുമില്ല. ഈ ശ്വരസൃഷ്ടിയിൽ നിലീനമായി കിടക്കുന്നതായ യഥാൎത്ഥ സൌന്ദൎയ്യം, മനഃസ്വാധീന്യം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ധീരന്മാൎക്കല്ലാതെ വിഷയലോലുപന്മാരായ ഭോഗികളുടെ ദൃഷ്ടിക്കു വിഷയീഭവിക്കുന്നതല്ല. മനസ്സംയമം വരുത്തുന്നതു കേവലം ധാൎമ്മികന്മാൎക്കു മാത്രമല്ലാ, സുഖാഭിലാഷികൾക്കും ആവശ്യമാണെന്നു 'സുഖാൎത്ഥീ സംയതോ ഭവേൽ' എന്ന ശാസ്ത്രവും നമ്മോടുപദേശിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ വാക്യത്തിൻെറ അൎത്ഥം ഇതാണ്:—'നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഇച്ഛയിൽനിന്നു കൃതാൎത്ഥതയെ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ആ ഇച്ഛയെ നിയമത്തിന്നു കീഴിൽ നിൎത്തുവിൻ;—നിങ്ങൾക്കു സൌന്ദൎയ്യത്തെ അനുഭവിക്കേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ഭോഗലോലതയെ ഒതുക്കി നിൎത്തുവിൻ;—അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതായാൽ, നിങ്ങളുടെ ജീവിതം ശുചിയായും ശാന്തമായും ഇരിക്കുന്നതാകുന്നു.' നമ്മു

ക്ക നമ്മുടെ പ്രവൃത്തിയെ ഒതുക്കി വെക്കുവാൻ വശതയില്ലെന്നു വരികിൽ, പ്രവൃത്തിയേയും കൃതാൎത്ഥതയേയും സൌന്ദൎയ്യബോധത്തേയും, എന്നുവേണ്ട അവയെല്ലാം കൂടിയും നാം തെററിദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു നിശ്ചയം.

അതുകൊണ്ട്, സൌന്ദൎയ്യബോധത്തിന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ മുഖ്യമായി വേണ്ടതു യമനിയമങ്ങളും ബ്രഹ്മചൎയ്യാനുഷ്ഠാനവുമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

൪

പൌരാണികാൎയ്യസമുദായം.

ആൎയ്യന്മാരുടെ പുരാതനന്മാർ പണ്ട് ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിന്റെ വടക്കുള്ള ഒരു പൎവ്വതപ്രാന്തത്തിലായിരുന്നു പാൎത്തിരുന്നതെന്നും അവിടെ ആൾത്തിരക്കധികമാകയാൽ ഓരോ ശാഖകളായി ഓരോ ദിക്കിലേക്കു തിരിഞ്ഞ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു ശാഖ തെക്കോട്ടു പോന്ന് വിന്ധ്യന്റേയും ഹിമവാന്റേയും മദ്ധ്യത്തിലായിപ്പാൎത്തുവെന്നും, ആ പ്രദേശത്തിന്ന് ആൎയ്യാവൎത്തമെന്നു പേരാകുന്നുവെന്നും പ്രസിദ്ധമാണല്ലൊ. അവർ ആൎയ്യാവൎത്തത്തിലെത്തിയതിന്നുശേഷം മററു രാജ്യങ്ങളെ കൈവശപ്പെടുത്തിയതിനേയും; അവരുടെ സാമുദായികതത്വങ്ങളേയും,

മററം പാറി പാശ്ചാത്യവിദ്വാന്മാർ യുക്തിപൂർവ്വമായി ആലോചിച്ച ചില അഭിപ്രായങ്ങളെപ്പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ ആലോചന ഏതുവിധത്തിലാണ് ചെന്നിട്ടുള്ളതെന്നറിയുന്നത് ആർയ്യസന്താനങ്ങളായ നമുക്ക പലവിധത്തിലും ആവശ്യമാകയാൽ അവയെ ഈ പ്രകൃതത്തിൽ ചുരുക്കത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു വായനക്കാൎക്ക രസകരമായിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ആദ്യത്തെ നിവാസസ്ഥലത്തുനിന്നു തെക്കോട്ടു തിരിച്ച ആർയ്യസമുദായം ഗംഗ, യമുന, സരസ്വതി എന്നീ നദികളുടെ സമീപത്തിലെത്തിയപ്പോൾ അവിടുത്തെ സ്ഥലസൌഷ്ഠവത്തേയും ജലസൌലഭ്യത്തേയും കണ്ടു വല്ലാതെ ആശ്ചർയ്യപ്പെട്ടു. ആ ആശ്ചർയ്യം ആ വക നദികളേയും അവിടുത്തെ പ്രകൃതിവൈഭവത്തേയും പുകഴ്ത്തുന്ന ചില പാട്ടുകളായി വെളിപ്പെട്ടു. ആ പാട്ടുകളാണ് ഋഗ്വേദമായിപ്പരിണമിച്ചത്. അക്കാലത്തു നാട്ടിലൊക്കെ ശത്രുക്കൾ നിറഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ ശത്രുഹിംസക്കും പശ്ശുരക്ഷണത്തിന്നുമായി അവർ ദേവന്മാരെ സ്തുതിച്ചു. ആ വക ദേവന്മാരിൽ ഒന്നാമൻ വരുണനും, രണ്ടാമൻ അഗ്നിയും, മൂന്നാമൻ ഇന്ദ്രനും, നാലാമൻ വായുവുമായിരുന്നു. വരുണൻ മഴ പെയ്യിച്ച ഭൂമിയിൽ സസ്യവും ധനവും വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതായി അവർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. മററ ദേവന്മാരിൽനിന്നും മറേറാരോവിധത്തിലുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങൾ സിദ്ധിക്കുമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വിശ്വാസം.

ഇങ്ങിനെ ആൎയ്യാവൎത്തത്തിൽ പാൎത്തിരുന്ന ആൎയ്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ വിദ്വാന്മാരായ പലരും ജനങ്ങളുടെ യോഗക്ഷേമത്തിന്നായി യജ്ഞം ചെയ്യും മററും ദേവന്മാരെ പൂജിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ ധൎമ്മവൃത്തിയിലിരിക്കുന്നവർ ബ്രഹ്മമുഖത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചവരെന്നും ബ്രാഹ്മണരെന്നും പേരുള്ളവരായിത്തീൎന്നു. പരാക്രമികളായ മററു ചിലർ ശത്രുഭയം വരാതിരിപ്പാനായി ആയുധപാണികളായി ഒരുങ്ങിനിന്നു. കയ്യൂക്കുള്ളവരായ ആ കൂട്ടരെ ബാഹുജന്മാരെന്നും ക്ഷത്രിയരെന്നും വിളിച്ചുവന്നു. സമൎത്ഥന്മാരായ വേറെ ചിലർ കൃഷി, കച്ചവടം എന്നിവയ്ക്കായി കാൽനടയ്ക്കു വാടന്നതിനാൽ ഊരുജന്മാരെന്നും വൈശ്യരെന്നും പ്രസിദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചു. ഈ പറഞ്ഞവരാൽ തോല്പിക്കപ്പെട്ട്, അവരെത്തന്നെ ശരണംപ്രാപിച്ചു കീഴടങ്ങേണ്ടിവന്നവരായ ആ നാട്ടിലെ പൂൎവ്വനിവാസികൾ ശൂദ്രർ എന്ന പേരിന്നൎഹന്മാരായിത്തീൎന്നു.

ഇപ്രകാരം ആൎയ്യന്മാർ ബ്രാഹ്മണരായും ക്ഷത്രിയരായും വൈശ്യരായും തീൎന്നത് അവരവരുടെ തൊഴിൽ മൂലമായിരുന്നു. ഈ വൎണ്ണാശ്രമവ്യവസ്ഥതന്നെ ആൎയ്യാവൎത്തത്തിലെത്തിയതിൽ പിന്നെയാണ് വന്നുകൂടിയത്. അതിന്നു മുമ്പു അവരെല്ലാം ഒരേ ആചാരത്തേയും ഒരേ ധൎമ്മത്തെയും അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടാണിരുന്നത്. ആദ്യത്തെ മൂന്നു വൎണ്ണങ്ങൾക്കും ഇപ്പോഴും ദ്വിജന്മാരെന്നു പേരാകുന്നു. കാലക്രമത്താൽ അതാതു ധൎമ്മത്തെ ആചരിക്കുന്നവരുടെ സന്താനങ്ങളും താവഴിക്കാരുമായി ബ്രാഹ്മണൻ, ക്ഷത്രിയൻ, വൈശ്യൻ എ

ന്നിങ്ങിനെ പേരോടുകൂടി പ്രത്യേകജാതികളായിപ്പിരിഞ്ഞു. എന്നാൽ ഓരോ ജാതിക്കാൎക്കും ജ്ഞാനഭേദംകൊണ്ടും മററും ജാതി മാറുന്നതിന്നു വിരോധമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ക്ഷത്രിയർ അവരുടെ രാജ്യത്തെ രാഷ്ട്രം എന്നു പറഞ്ഞുവന്നു. അവർ അവരേയും മററുള്ളവരേയും ശത്രുക്കളിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുകയും, ബുദ്ധിമാന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരെ മന്ത്രികളാക്കിവെച്ചു രാജ്യകാൎയ്യങ്ങളെ നടത്തുകയും ചെയ്തുപോന്നു. യാഗാദികളെ നടത്തുകയും, കച്ചവടം തുടങ്ങിയവയെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുകയും അവർ ചെയ്തിരുന്നു. രാജ്യതന്ത്രത്തെ വിവരിപ്പാനായി മനു, യാജ്ഞവല്ക്യൻ മുതലായവർ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ നിൎമ്മിച്ചു. ഓരോ രാഷ്ട്രത്തിലും പതിനായിരം ഗ്രാമങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രാമവാസികൾ രാജാവിന്നു കൊടുക്കേണ്ട കരത്തെ(ഷഷ്ഠഭാഗത്തെ)രാജാവിനാൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ഗ്രാമാധികാരിയേയും, അദ്ദേഹം പത്തുഗ്രാമങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടക്കാരനായ ഉദ്യോഗസ്ഥനേയും, ആയാൾ നൂറു ഗ്രാമങ്ങൾക്കധിപതിയായ ഉദ്യോഗസ്ഥനേയും ഏല്പിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ കീഴുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ വഴിയായി രാജ്യത്തെ രാജഭോഗം മുഴുവൻ രാജാവിന്നു കിട്ടിയിരുന്നു. വ്യവഹാരവിചാരണ ചെയ്യേണ്ട ക്രമത്തെ സ്മൃതികൎത്താക്കന്മാർ തീൎച്ചപ്പെടുത്തി. തെററിന്റെ അവസ്ഥപോലെയാണ് ശിക്ഷ വിധിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ ക്ഷത്രിയന്നു വൈശ്യനേക്കാളും ബ്രാഹ്മണന്നു ക്ഷത്രിയനേക്കാളും ഉൽക്കൎഷം എല്ലാകാൎയ്യ

ത്തിലുമുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു ക്ഷേത്രങ്ങളും ബിംബാരാധന യും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അഗ്നിഹോത്രവും മററും നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ക്രമേണ യാഗങ്ങൾ വൎദ്ധിച്ചുവന്നു. മു മ്പുണ്ടാക്കപ്പെട്ട മന്ത്രങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ച് അതിൽ പറ ഞ്ഞപ്രകാരം തന്ത്രങ്ങളും നടത്തിവന്നു. യാഗക്രമങ്ങളെ വി വരിപ്പാൻ അനേകം ബ്രാഹ്മണവാക്യങ്ങളെ നിൎമ്മിച്ചു. അ വ പിന്നെ സംഹിതയിൽ കൂടിക്കലൎന്നു. ആ സംഹിത യെ യാജുഷസംഹിത എന്നും യജുൎവ്വേദമെന്നും പറയുന്നു. അതു യാജകന്മാൎക്കു പ്രധാനപ്പെട്ട ഗ്രന്ഥമാണ്. അതി നാൽ അതിന്നു അദ്ധ്വൎയ്യവേദം എന്നും പേരു സിദ്ധിച്ചു. മന്ത്രങ്ങൾ മാത്രമായിട്ടുള്ള സംഹിത ഋഗ്വേദം ഒന്നു മാത്ര മേ ഉള്ളൂ. അതിനെ ഋക്സംഹിത എന്നും പറയുന്നു. ഉൽ ഗാതാക്കന്മാർ പാടുന്ന ഋക്കുകൾ സാമവേദവും, ശത്രുപരി ഹാരത്തിന്നുള്ള ആഭിചാരികമന്ത്രങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന സം ഹിത അഥൎവ്വവേദവുമാകുന്നു.

സ്വൎഗ്ഗഫലത്തെ മാത്രംകൊടുക്കുന്ന യാഗാദികൾ ന ശ്വരങ്ങളാണെന്നും, ബ്രഹ്മജ്ഞാനമില്ലാത്തവർ മാത്രമേ അ വയെ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതുള്ളുവെന്നും, ബ്രഹ്മം ഒന്നുമാത്രമേ സത്യമായിട്ടുള്ളുവെന്നും അക്കാലത്തു ചിലർ മനസ്സിലാക്കി. അവർ ബ്രഹ്മവിചാരത്തിൽ ജാഗരൂകന്മാരായിരുന്നു. ബ്ര ഹ്മവിചാരക്രമങ്ങളെ വിവരിപ്പാനായി അവർ ഉപനിഷത്തു കളെ നിൎമ്മിച്ചു. ബ്രഹ്മനിഷ്ഠന്മാരായ ആ മുനികൾ സംസാ രബന്ധം വിട്ടു കാട്ടിൽ കുടിലുകെട്ടിപ്പാൎത്ത് ശിഷ്യന്മാൎക്ക് ഉ

പനിഷത്തത്വങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചുവന്നു. അതുകൊണ്ടത്രെ ഉപനിഷത്തുകൾക്ക് ആരണ്യകങ്ങളെന്നു പേരുവന്നത്. ഉപനിഷത്തുകൾ അനേകമുണ്ടെങ്കിലും ഈശം, കേനം, കഠം, പ്രശ്നം, മുണ്ഡകം, മാണ്ഡൂക്യം, തൈത്തിരീയം, ഐതരേയം, ഛാന്ദോഗ്യം, ബൃഹദാരണ്യകം എന്നീ പത്തെണ്ണമാണ് അധികം പ്രാധാന്യവും പഴമയുമുള്ളത്. സംഹിത, ബ്രാഹ്മണം, ഉപനിഷത്ത് എന്നിങ്ങിനെ വേദത്തിന്നു മൂന്നു ഭാഗങ്ങളുണ്ട്. സംഹിതക്കു പിന്നീടാണ് ബ്രാഹ്മണത്തിന്റെ ഉല്പത്തി. ഉപനിഷത്ത് അതിന്നും പിന്നീട്ടുണ്ടായതാണ്. അക്കാലത്തു ഗുരു പറഞ്ഞുകൊടുക്കുകയും ശിഷ്യൻ കേൾക്കുകയുമായിട്ടാണ് വേദം പഠിച്ചിരുന്നത്. അതിനാൽ വേദത്തിന്നു ശ്രുതി (കേൾവി) എന്നു പേരു സിദ്ധിച്ചു. ഇങ്ങിനെ പഠിക്കുന്നതിനാൽ സ്വരങ്ങൾക്കും മററും ലോപംവരുമെന്നു വിചാരിച്ചു ചില മഹാന്മാർ വ്യാകരണാദിവേദാംഗങ്ങളുണ്ടാക്കി വേദപാഠത്തിന്നു വ്യവസ്ഥ വരുത്തി.

അതിന്നുശേഷം ചില മഹർഷിമാർ വർണ്ണധർമ്മങ്ങളേയും ചടങ്ങുകളേയും സൂത്രങ്ങളായി എഴുതിവെച്ചു. സൂത്രപ്രണേതാക്കന്മാരിൽ ആപസ്തംബൻ, ബൌധായനൻ, ആശ്വലായനൻ, ഹിരണ്യകേശി, പാരസ്കരൻ, ശാംഖായനൻ എന്നിവർ പ്രസിദ്ധന്മാരാണ്. അക്കാലത്തെ ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം സൂത്രത്തിലാണ് എഴുതീട്ടുള്ളത്. ഗൌതമൻ ന്യായസൂത്രത്തേയും, കപിലൻ സാംഖ്യസൂത്രത്തേയും, കണാ

ദൻ വൈശേഷികസൂത്രത്തേയും, പതഞ്ജലി യോഗസൂത്രത്തേയും, ജൈമിനി മീമാംസാസൂത്രത്തേയും, ബാദരായണൻ ബ്രഹ്മസൂത്രത്തേയും നിൎമ്മിച്ചു. മനുസ്മൃതി മാനവസൂത്രത്തിൽ നിന്നു് എടുത്തെഴുതിയതാണു്.

ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണർ ബുദ്ധികൊണ്ടു പണിയെടുക്കുമ്പോൾ ക്ഷത്രിയരും ഉറങ്ങുകയായിരുന്നില്ല. അവർ പ്രജാരക്ഷണത്തിന്നായി ധനുൎവ്വേദം പഠിച്ചു പരിചയിച്ചുവന്നു. അവരാൽ ആൎയ്യാവൎത്തത്തിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട രാജ്യങ്ങളിൽ കോസലരാജ്യവും കുരുരാജ്യവും പ്രധാനമായിരുന്നു. കോസലത്തിൽ ശക്തന്മാരും ധൎമ്മിഷ്ഠന്മാരുമായ അനേകം രാജാക്കന്മാർ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. കാലാന്തരത്തിൽ അവരുടെ പൂൎവ്വന്മാരുടെ ചരിത്രം മനസ്സിലാകാഴ്കയാൽ തങ്ങളുടെ യോഗ്യതയെ ഉറപ്പിപ്പാനായി അവരുടെ വംശത്തിന്റെ ആദി പുരുഷൻ സൂൎയ്യനാണെന്നു അവർ പറഞ്ഞുവന്നു. അതുപോലെതന്നെ കുരുരാജാക്കന്മാർ അവരുടെ വംശത്തെ സോമവംശമെന്നും പറഞ്ഞുപോന്നു. അതിനാൽ കോസലരാജാക്കന്മാർ സൂൎയ്യവാംശ്യരും കുരുരാജാക്കന്മാർ സോമവംശ്യരും ആയിത്തീൎന്നു. കോസലത്തിലെ പ്രധാനരാജധാനി അയോദ്ധ്യയും കുരുരാജ്യത്തെ തലസ്ഥാനം ഹസ്തിനപുരവും ആയിരുന്നു. സൂൎയ്യവംശരാജാക്കന്മാരിൽ പ്രധാനികൾ പലരുമുണ്ടെങ്കിലും എല്ലാംകൊണ്ടും മികച്ച പുരുഷൻ ശ്രീരാമനായിരുന്നു. അതിനാൽ രാമൻ സാധാരണമനുഷ്യനല്ല

നം, വിഷ്ണുവിൻെറതന്നെ അവതാരമാണെന്നും ആൎയ്യാവ ൎത്തനിവാസികൾ വിചാരിച്ചുപോന്നു. ആ രാജശ്രേഷ്ഠൻെറ ചരിത്രം ആദികവിയായ വാല്മീകിയുണ്ടാക്കിയ രാമായണ ത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. രാമായണം, വായിക്കുന്നവരേ യും കേൾക്കുന്നവരേയും ശുദ്ധമാക്കുമെന്ന് ഇന്ത്യക്കാർ വി ശ്വസിക്കുന്നു. അതിലെ കഥകൾ പ്രസിദ്ധമാകയാൽ വി സ്തരിക്കുന്നില്ല. രാമന്നു ദൂതന്മാരായും ഭടന്മാരായും തീൎന്ന വാനരന്മാർ തെക്കൻദിക്കുകളിൽ വൈരൂപ്യംകൊണ്ടു വാ നരപ്രായന്മാരായിപ്പാൎത്തിരുന്ന ചില മനുഷ്യർതന്നെയാ ണ്. അല്ലാതെ "വാനരാ' നില്ലെന്നടുക്കുന്നനേരത്തു വാ ലുയൎത്തിപ്പറക്കുംകുരങ്ങുക"ളാണ് പരാക്രമിയായ ഒരു രാ ജാവിന്നു ശത്രുസംഹാരത്തിൽ സഹായിച്ചതെന്നു വിശ്വ സിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. രാമൻെറ ശത്രുവായ രാവണൻ എന്ന രാക്ഷസനും ഒരു മനുഷ്യൻതന്നെയായിരുന്നു. അ ക്കാലത്തുകൂടി അയോദ്ധ്യാധിപതിയായ ഒരാൎയ്യരാജാവു തെ ക്കോട്ടുപോയി ദുർവൃത്തനായ ഒരു ദുഷ്ടരാജാവിനെ നിഗ്ര ഹിച്ചു—ലങ്കാദ്വീപിനെക്കൂടി ആൎയ്യന്മാർ കീഴടക്കി—എന്നു മാത്രമേ ചരിത്രാന്വേഷകന്മാൎക്കു രാമായണത്തിൽനിന്നൊ സാരാംശം ഗ്രഹിക്കേണ്ടതായിട്ടുള്ളൂ.

കോസലരാജാക്കന്മാരുടേതുപോലെ കുരുക്കളുടേയും ചരിത്രം പ്രസിദ്ധമായിട്ടുണ്ട്. അതിനെ വ്യാസമഹൎഷി യുടെ മഹാഭാരതത്തിൽ വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. വിജിഗീ ഷുക്കളായ കുരുക്കളും പാഞ്ചാലന്മാരും നടത്തിയ യുദ്ധ

മാണ് ഭാരതത്തിലെ സാരാംശം. ഭാരതത്തിലെ പല രാജാക്കന്മാരും കഥകളും കവിയുടെ സ്വന്തം കല്പനയാണ്. പലരുമായി നിൎമ്മിച്ച പല കഥകളേയും കൂട്ടിച്ചേൎത്തപ്പോഴാണു 'മഹാഭാരത'മായിത്തീൎന്നത്. ആൎയ്യാവൎത്തം കൈവശപ്പെടുത്തിയ ക്ഷത്രിയവീരന്മാർ അയൽനാടുകളെ കീഴടക്കാനായി പടവെട്ടിയിരുന്ന ചരിത്രസംഗതി മഹാഭാരതത്തിൽ നിന്നു മുഖ്യമായിട്ടറിയേണ്ടതാണ്. ഇങ്ങിനെ ആൎയ്യന്മാരുടെ കീഴിലൊതുങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലൊന്നായ കോസലത്തിലെ ഒരു രാജാവാണ് തെക്കോട്ടു ചെന്ന് ലങ്കാദ്വീപിനെ കയ്യിലാക്കിയത്. അതിനാൽ ഭാരതത്തേക്കാൾ രാമായണം അൎവ്വാചീനമാണെന്നു ചിലരഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ മറ്റുചിലർ ആക്ഷേപിക്കുന്നു. അൎജ്ജുനന്റെ സേതുദൎശനവും,രാമായണകഥയും ഭാരതത്തിൽ പറഞ്ഞുകാണുന്നു. തെക്കൻദിക്കിലെ പല രാജാക്കന്മാരും അൎജ്ജുനനു സഹായിച്ചിരിക്കുന്നതായും കാണുന്നു. രാമായണത്തിലൊ, തെക്കൻദിക്കു മുഴുവൻ കാട്ടുപ്രദേശമാണെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കാടുവെട്ടി നാടാക്കുവാൻ അധികം കാലം വേണ്ടിവരുമല്ലൊ. അതിനാൽ മഹാഭാരതമല്ലേ അൎവ്വാചീനമായിട്ടുള്ളത്?

ഈ പൂൎവ്വപക്ഷത്തിന്റെ സമാധാനവും നോക്കുക. ഇന്ത്യക്കാർ ഇന്നു വായിക്കുന്ന മഹാഭാരതത്തിന്നും പണ്ടു വ്യാസൻ നിൎമ്മിച്ച ഭാരതത്തിന്നും തമ്മിൽ ഒരു വലിയ അന്തരം ഉണ്ട്. ലക്ഷത്തിരുപത്തയ്യായിരം ഗ്രന്ഥമുള്ള ഇന്നത്തെ

മഹാഭാരതം മുഴുവൻ വ്യാസൻെറ കൃതിയല്ല. വ്യാസൻ സ്വപ്നത്തിൽക്കൂടി ധരിക്കാത്ത അനേകം കഥകളെ നവീനന്മാർ എഴുതി ഭാരതത്തിൻെറ കൂട്ടത്തിൽ തട്ടിവിട്ടിട്ടുണ്ട്. ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണത്തിൽ അനേകം സ്ഥലമാഹാത്മ്യകഥകളെ ഇടക്കിടെക്ക കുത്തിച്ചെലുത്തീട്ടുള്ളതുപോലെ മഹാഭാരതത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്. തീർത്ഥയാത്രക്ക പോകുന്ന അർജ്ജുനനെ അതാതു കവികളുടെ അറിവിൽ പരിശുദ്ധമായിതോന്നുന്ന അതാതു തീർത്ഥങ്ങളിലേക്ക് അവർ വലിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നു. ബൃഹദശ്വമഹർഷി യുധിഷ്ഠിരനെ ആശ്വസിപ്പിപ്പാനായി പറയുന്ന കഥകളിൽ പലതും സന്ദർഭവിരോധം വരാതെ നവീനന്മാർ എഴുതിച്ചേർത്തവയാണ്. രാമായണകഥയെ മഹാഭാരതത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ളതും ഇങ്ങിനെതന്നെ. പുരാതനവസ്തുക്കളെ കനംപിടിപ്പിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഇന്ത്യക്കാരുടെ പുരാതനസ്വത്താണല്ലോ. ഭഗവൽഗീതയും ചില കേമന്മാരായ കവികളുണ്ടാക്കി മഹാഭാരതത്തിൽ ചേർത്തതാണെന്നേ വിചാരിപ്പാൻ തരമുള്ളു. അങ്ങിനെ രകമത്തം കാട്ടുന്നത് അവരവരുടെ കഥകൾ പ്രാചീനങ്ങളും പാവനങ്ങളുമാണെന്നു വരുത്തുവാൻ വേണ്ടിയാണ്. അതുകൊണ്ടു വ്യാസൻെറ ഭാരതത്തിന്നു രാമായണത്തെക്കാൾ പഴമയുണ്ടെന്നു സാധിക്കുന്നു.

മഹാഭാരതത്തിൽ വ്യാസനുണ്ടാക്കിയ ഭാഗങ്ങൾ ഏതെല്ലാമാണെന്നും, കൂട്ടിച്ചേർത്ത ഭാഗങ്ങൾ ഏതെല്ലാമാണെന്നും എളുപ്പത്തിൽ തിരിച്ചറിവാൻ കഴിയും. വാ

യിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ഒന്നിലേക്കും മനസ്സു ചാഞ്ഞുപോകാതെ സൂക്ഷിച്ചാൽ പഴയ പദ്യങ്ങളേയും പുതിയ ശ്ലോകങ്ങളേയും തിരിച്ചറിവാൻ പ്രയാസമില്ല.

അത്രയുമല്ല; ഒരു സ്ത്രീക്ക് അഞ്ചു ഭർത്താക്കന്മാരുണ്ടായിരുന്നു എന്ന സംഗതിതന്നെ മഹാഭാരതത്തിലെ കഥയുടെ പഴക്കത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. പണ്ടുകാലങ്ങളിൽ മനുഷ്യരൊക്കെയും ഒന്നിലും വ്യവസ്ഥകൂടാതെ മൃഗവൃത്തിയെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നു. പിന്നെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ വൃത്തി മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിന്നു ദോഷാവഹമാണെന്നു തോന്നിയതിനാലാണ് ഒരാൾ സ്വീകരിച്ച സ്ത്രീയെ മറ്റൊരാൾ കാമിക്കരുതെന്നു മനുഷ്യർ വ്യവസ്ഥവെച്ചത്. ക്രമേണ ആ വ്യവസ്ഥയെ എല്ലാവരും സ്വീകരിക്കയും, അതുപ്രകാരം നടക്കുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. കാലപരിവത്തനത്തിൽ ഏകദാരവ്രതമാണ് നല്ലതെന്നുകൂടി ജനങ്ങൾക്കു ബോദ്ധ്യം വന്നു. ഏകദാരവ്രതത്തെ ശ്രീരാമൻ ശരിയായി അനുഷ്ഠിച്ചതായി രാമായണത്തിൽ കാണുന്നു. ഈ സംഗതിയും രാമായണത്തിന്റെ പുതുമയെത്തെളിയിക്കുന്നു.

൭

നാലാശ്രമങ്ങൾ

ഹിന്തുശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അല്പമെങ്കിലും പരിചയമുള്ളവർ ഹിന്തുമതത്തിൽ പ്രധാനമായി ഗണിച്ചിട്ടുള്ള നാ

ങ്ങളെപ്പററി കേട്ടിരിപ്പാനിടയുണ്ട്. അവ ബ്രഹ്മ
, ഗാർഹസ്ഥ്യം, വാനപ്രസ്ഥം, സന്യാസം എന്നി
ന്നു. ഇവയിൽ ഓരോന്നും ഒന്നിനൊന്നു വിരോധ
ത്ത വിധത്തിൽ ജീവിതത്തിലെ ഓരോ ദശാവിശേഷ
ൽ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടവയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കു
ഒരു മനുഷ്യന്റെ ജീവിതം ഇന്ന കാലത്ത് ഇന്ന വി
ലാണ് വേണ്ടതെന്നും, അവസാനത്തിൽ എത്തേ
യ 'സിദ്ധി' ഇന്നതാണെന്നും അതാതിന്റെ പൂർവ്വാ
ംബന്ധത്തോടുകൂടി മനസ്സിലാക്കേണമെങ്കിൽ ഈ
മധർമ്മങ്ങളെപ്പററി ഒരു സപത്രപജ്ഞാനം ഉണ്ടാവാ
റിയുന്നതല്ല.

നുഷ്യജന്മം സിദ്ധിച്ചാൽ കുറച്ചു പ്രായം ചെന്നു ത
വരുന്നതുവരെ രക്ഷിതാക്കന്മാരുടെ ഇച്ഛയ്ക്കൊത്തു
ണ്ടതാകയാൽ അത്രയും കാലം ഒരു ചുമതലയില്ലാ
ിതമായതുകൊണ്ട് അന്നൊന്നും ആശ്രമങ്ങളുടെ
നേരിടുന്നില്ല. തന്റേടം വെക്കുന്നതോടുകൂടി ഓ
ത്തിലുള്ള മനോവികാരങ്ങളും സ്വാതന്ത്ര്യവാസന
ദായിത്തുടങ്ങുന്നു. ഇതിന്നു കാരണം ബുദ്ധിയുടെ
ണെന്നു വിചാരിക്കാം. വളൎന്നു വരുന്ന ഒരു വ
നേർവഴിക്കു തിരിക്കേണ്ടതു വളൎച്ചയുടെ ആരംഭ
ന്. മനുഷ്യൎക്കു സുഖത്തിനും ദുഃഖത്തിനും മൂല
ബുദ്ധിയായതുകൊണ്ടു സുഖേച്ഛുക്കൾ അതിനെ
ച്ചു നന്നാക്കേണ്ടത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാകുന്നു.

അതിനാൽ ഈ കാലം ബുദ്ധിക്കു സംസ്കാരം വരുത്തുവാ
യി ഉപയോഗിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയുടെ സംസ്കാരം വിദ്യാ
സത്തെ ആശ്രയിച്ചിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. അഭ്യാസകാല
മനസ്സിന്നു ലേശംപോലും പതറിച്ച വരാതിരുന്നാൽ മ
മേ വിദ്യ വേണ്ടതുപോലെ സ്വാധീനപ്പെടുകയുമുള്ളു. അ
കൊണ്ടാണ് ആ കാലത്തു ബ്രഹ്മചര്യത്തെ അനുഷ്ഠി
ണമെന്നു വിധിച്ചിരിക്കുന്നത്. ബ്രഹ്മചര്യം എന്നതിന
ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ഒതുക്കിയിരിക്കുക എന്നേ അർത്ഥമുള്ളു.
ഭ്യാഭ്യാസത്തിന്നായിട്ടുള്ള കാലം നേത്രാനന്ദകരങ്ങളായ
ഴ്ചകളിലോ, ശ്രോത്രേന്ദ്രിയത്തിന്നു തൃപ്തി വരുത്തുന്ന
ഗീതത്തിലോ, രസനേന്ദ്രിയത്തെ രസിപ്പിക്കുന്ന ഭോജ്യ
ളിലോ മറ്റോ ഭ്രമിച്ചുപോയാൽ അതു വളരെ അനർത്ഥ
യിപ്പരിണമിക്കുവാനിടയുണ്ട്. ആപാതത്തിൽത്ത
മോഹജനകങ്ങളായ സ്ത്രീസുഖം മുതലായവയുടെ സ്പ
പോലും അന്നുണ്ടായിപ്പോയാൽ വലിയ വിഷമത്തിലാ
ത്തീരും. ഇതെല്ലാം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടാണ് ബ്രഹ്മചാരിയു
വ്രതങ്ങളെ വളരെ നിഷ്ഠയോടുകൂടി വിധിച്ചിരിക്കുന്ന
ഒരു ബ്രഹ്മചാരിക്കു വലിയ ഉത്സവങ്ങളിലോ ജനക്കൂ
അധികമുള്ള സമാജങ്ങളിലോ ചേരുകയാവട്ടെ സ്ത്രീദർശ
മുതലായവ ചെയ്യുകയാവട്ടെ പാടുള്ളതല്ല; നിത്യകർമ്മങ്ങ
ചെയ്തുകഴിഞ്ഞാൽ ഗുരുസവിധത്തിലിരുന്നു തന്റെ പ
ങ്ങൾ അഭ്യസിക്കുകയും അനുസന്ധാനം ചെയ്കയും വേണ
ഗുരുസവിധത്തിലിരുന്ന് എന്നു പ്രത്യേകം പറഞ്ഞത്
ന്തിനാകുന്നു? ബ്രഹ്മചാരിയുടെ കാലം, ബുദ്ധിയുടെ പ്ര

യിട്ടിരിക്കുമ്പോൾ തറവാട്ടപാരമ്പര്യം ഭീക്ഷിച്ചും, നാ ലാളുകൾ നടക്കുന്നതുപോലെ വേണമെന്നു വിചാരിച്ചും ദാനധമ്മങ്ങളും മാനമയ്യാദകളും ഒഴിച്ചുവിടുവാൻ തരമില്ല. ഇതെല്ലാം ശരിയായി നിവ്വഹിക്കേണമെങ്കിൽ പല മനോധമ്മക്കാരായ പലരായിട്ടും എടവിടാതെ ഇടപഴകേണ്ടിവരികയും നിരന്തരം മനസ്സിൽ ഓരോ കരുതലുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്യും. ക്ഷമ, വിവേകം മുതലായ സൽഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു കാമം, ക്രോധം മുതലായ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളെ ഒതുക്കിനിൎത്തണം. എന്നാലേ ഗൃഹസ്ഥധമ്മം വേണ്ടപോലെ അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ കഴികയുള്ളു. ചുമതലകൾ പലതുമുള്ളതുകൊണ്ടു വിചാരങ്ങളും പലതുമുണ്ടായിരിക്കും. എല്ലാം വിചാരിച്ചതുപോലെ സാധിച്ചുവെന്നുവരികയുമില്ല. അപ്പോൾ വലിയ പ്രതിബന്ധങ്ങളോടെതിൎത്തുനിന്നു പൊരുതുവാനും ഉദ്ദിഷ്ട കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിക്കുവാനുമുള്ള പ്രയാസം വിചാരിച്ചാലററമില്ലാത്തതാണ്. എന്നാൽ ഗൃഹസ്ഥൻ അതിലെല്ലാം ഒതുക്കമായും അടക്കമായും പ്രവൎത്തിക്കണം; താനൊന്നിലും ബദ്ധനാകയും അരുത്. എങ്ങിനെയെങ്കിലും തന്റെ കാലം കഴിയണം, പിന്നെ വരുന്നതു വരട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു സമാധനപ്പെടുവാനും ഗൃഹസ്ഥന്നു വഴിയില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, തന്റെ കാലം കഴിഞ്ഞാൽ കുടുംബങ്ങൾക്കു ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടാതെ [കഴിഞ്ഞുകൂടുവാനുള്ള വക താനായിട്ട് സമ്പാദിച്ചു വെക്കണമെന്നുള്ള ആശാബന്ധവും അതു ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നുള്ള കൃ

ത്ത്യബോധവും ഗൃഹസ്ഥനെ സദാസമയവും അലട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഇങ്ങിനെ, കണ്ണും കാലും കെട്ടി മുമ്പും പിമ്പും മറിയുവാൻ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം മനുഷ്യരെ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നു.

ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ കുറെ കാലം ഇരുന്നു സംസാരസുഖങ്ങളെല്ലാം അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ എല്ലാററിലും ഒരു വിരക്തി സിദ്ധിക്കാറുണ്ടു മനുഷ്യപ്രകൃതിയാണ്. വിഷയസുഖങ്ങളെല്ലാം അനുഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞു; ലോകത്തിൽ തനിക്കുള്ള കടപ്പാടുകളെ മിക്കതും നിറവേററുകയും ചെയ്തു; എന്നിങ്ങിനെ ഈ കാലത്തു ഗൃഹസ്ഥൻ നിർവൃതി വിചാരിക്കുന്നു. ഈ കാലത്ത് ആയാൾ തന്റെ ഭാരങ്ങളെല്ലാം സന്താനങ്ങളെ ഏല്പിച്ച് വിരക്തിയെ ദൃഢീകരിപ്പാൻ പ്രയത്നം ചെയ്യണം. ആ പ്രയത്നകാലത്തെ 'വാനപ്രസ്ഥാശ്രമം' എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നു. വാനപ്രസ്ഥം എന്നതിന്നു കാട്ടിൽ പോയി തപസ്സുചെയ്യുക എന്നാണർത്ഥമെങ്കിലും വിജനത്തിലിരുന്നു ചിത്തശുദ്ധി വരുത്തുക എന്നു താൽപര്യമുള്ളു. ചിത്തശുദ്ധി വരേണമെങ്കിൽ കാമക്രോധാദിസമ്പർക്കം കൂടാതെ മനസ്സ് എപ്പോഴും ഏകാഗ്രമായിട്ടിരിക്കണം. അതിന്ന് ഈശ്വരദ്ധ്യാനത്തോളം നല്ലതു മറെറാന്നുമില്ല. എപ്പോഴും ഈശ്വര! എന്നുള്ള വിചാരമുണ്ടായാൽ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു മറെറാന്നിൽ പ്രവേശം വരികയില്ല. ഒരു കാമുകൻ തന്റെ സർവ്വവിചാരങ്ങളിലും മനോഗതയായ കാമിനിയെ കാണുന്നതുപോലെ ശുദ്ധമനസ്സായി ഈശ്വരദ്ധ്യാനം ചെയ്യുന്നവർ കാണുന്നതെല്ലാം ഈശ്വരനെ മാത്രമായിരിക്കും.

'യാ സർവ്വതോമുഖീ പ്രീതിർവ്വിഷയേഷ്വനപായിനീ
ത്വാമനുസ്മരതഃ സാ മേ ഹൃദയാന്നാപസർപ്പതു'

എന്നാണ് ഒരു വിരക്തൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥസ്നേഹം, പരിശുദ്ധവിചാരം എന്നിവകളല്ലാതെ മറ്റൊരുവിഷയത്തിനും ആയാളുടെ മനസ്സിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ ദ്വാരമില്ല. ഇതാണ് വാനപ്രസ്ഥന്റെ പരമകാഷ്ഠ.

പൂർണ്ണമായ വിരക്തി വന്നുകഴിഞ്ഞാൽ സംസാരത്തിലുള്ള ബന്ധം വേർപെടുന്നു. ആ ബന്ധം വേർപെടുത്തുന്ന ക്രിയക്കു 'സംന്യാസം= എടുത്ത സാധനത്തെ തിരിയെ വെക്കുക' എന്നർത്ഥമാകുന്നു. ഇത്രയും കഴിഞ്ഞാൽ ആയാളെ യതി എന്നോ, സംന്യാസാശ്രമി എന്നൊ, സ്വാമിയാർ എന്നോ പറയുന്നു. ഈ അവസ്ഥയിലും പല അനുഷ്ഠാനങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അതൊക്കെയും നിവൃത്തിമാർഗ്ഗപരങ്ങളാകുന്നു. ഒരു സന്ന്യാസിയുടെ അവസ്ഥ അല്പം ഊഹിച്ചുനോക്കുക. അദ്ദേഹം പരിശുദ്ധനാകുന്നു; സർവ്വസംഗങ്ങളേയും പരിത്യജിച്ചു ആരെന്തു പറഞ്ഞാലും പരിഭവമില്ല; പരിഭവിച്ചിട്ടു ഒന്നും ലഭിക്കേണ്ടതുമില്ല. ബ്രഹ്മപ്രളയംതന്നെ വന്നാലും ആ മനുഷ്യന്നു കുലുക്കമില്ല; ആരോടും ഒരു കടപ്പാടും ഇല്ല. ഇരുന്നാലും ശരി, നടന്നാലും ശരി; മരിച്ചാലും ശരി, മരിക്കാഞ്ഞാലും ശരി; ആയാൾക്കൊരു വിരോധവുമില്ല. ആയാൾ ജീവന്മുക്തൻ, സ്വതന്ത്രൻ, സർവ്വജ്ഞൻ, ബ്രഹ്മസ്വരൂപൻ. ഈ സ്ഥിതി വളരെ മാഹാത്മ്യമുള്ളതാകുന്നു.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ആശ്രമങ്ങളെപ്പററി ഏതാണ്ടു മനസ്സിലാക്കാറായല്ലോ. എന്നാൽ ഇനിയും ചിലതു ധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ആശ്രമങ്ങൾ നാലും ഒന്നിന്നു ശേഷം മറേറത് എന്ന ക്രമത്തിൽ ചങ്ങലക്കണ്ണിപോലെ ഘടിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടവയും, ഒന്നു വിടത്തിക്കളഞ്ഞാൽ മററുള്ളവകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലാതെ വരുന്നവയുമാണ്. ബ്രഹ്മചര്യം കൂടാതെ ഗൃഹസ്ഥവൃത്തികൾ ശരിയായി നിർവ്വഹിക്കുവാൻ അസാദ്ധ്യമാണ്. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിലിരുന്നു മനോമോഹങ്ങൾ അനുഭവിച്ചതീക്കാതെ വിരക്തിയും ദുർല്ലഭം തന്നെ. ദൃഢവിരക്തിയില്ലാത്തവന്ന് എന്തു സംന്യാസമാണ്? അവൻ എന്തിനെയാണ് സംന്യസിക്കുന്നത്? 'ബാലസംന്യാസി' എന്നും മററും പേർ പറഞ്ഞു സംന്യാസം വാങ്ങി (ഇതുകൊള്ളക്കൊടുക്കയ്ക്കു കൊള്ളുന്ന സാധനമല്ല) 'രുദ്രാക്ഷമാല കഴുത്തിലും മററൊന്നു മനസ്സിലും' എന്ന മട്ടിൽ സ്വാമിയാന്മാരാവുന്നതുകൊണ്ട് അവക്കും മററുള്ളവക്കും ഉപദ്രവമേ സംഭവിയ്ക്കയുള്ളു. അവർ തീർച്ചയായും ലോകവഞ്ചകന്മാരായിരിക്കും. 'സംന്യാസം' എന്നതിന്റെ അർത്ഥംതന്നെ അവക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഇങ്ങിനെയല്ലാതെ വരുന്നത് ഒരു വിലക്ഷണപ്രകൃതികൊണ്ടു മാത്രമായിരിക്കും. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ യഥാർത്ഥവൈരാഗ്യം വന്നിട്ടുള്ള സിദ്ധന്മാർ എത്രയോ അപൂർവ്വമാണ്.

ഇപ്പറഞ്ഞ നാലാശ്രമങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും അനുഷ്ഠിക്കുന്ന വിധികളുടെ തത്വം അടുത്ത ആശ്രമത്തി

ലേയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന സാമഗ്രികൾ സമ്പാദിക്കുകയാണ്. ബ്രഹ്മചാരിയായി പഠിച്ച വിദ്വാനാകുന്നതു ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിലെ ജീവിതയുദ്ധത്തിൽ ജയം നേടുവാനാകുന്നു. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയായി സംസാരത്തിൽ പെരുമാറുന്നതുകൊണ്ടു വിഷയങ്ങളിൽ വിരക്തി സിദ്ധിക്കുന്നു. വാനപ്രസ്ഥം വിരക്തിയെ ദൃഢീകരിക്കുന്നു. വിരക്തനായിട്ടുള്ള ആത്മാവിൻെറ ഫലം സർവ്വസംഗരാഹിത്യമാകുന്നു. ഇത്രയും ആയാൽ അവൻ മോക്ഷത്തിന്നധികാരിയാകുന്നു. ഇതിൽ മോക്ഷത്തെ ഒടുവിലെ കക്ഷ്യയായിപ്പറഞ്ഞതിനാൽ അതാണ് മനുഷ്യജന്മത്തിൻെറ പരമോദ്ദേശമെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. മററുള്ളവ കേവലം ഗൌണം=ഉപായഭൂതമാകുന്നു.

൩

ചതുരംഗം

'ചതുരംഗം' എന്നു കേൾക്കുമ്പോഴേയ്ക്ക് അതൊരു കളിയുടെ പേരാണെന്നു മലയാളികൾക്കെന്നല്ല, മറുനാട്ടുകാർക്കും മനസ്സിലാകും. ഈ കളി കുടിലുതൊട്ടു കൊട്ടാരംവരെ നടന്നുവരുന്ന ഒന്നാകയാൽ ഇതു കളിക്കേണ്ട സമ്പ്രദായം ആരോടും പറഞ്ഞു ധരിപ്പിക്കേണ്ടതില്ല. അഥവാ ആൎക്കെങ്കിലും ചതുരംഗക്കളിയുടെ ചിട്ടകൾ അറിവില്ലെങ്കിൽ അവർ, രാജരാജവൎമ്മനിൎമ്മിതമായ 'സാഹിത്യസാഹ്യ'ത്തിലുള്ള വിവരണം വായിച്ചുനോക്കട്ടെ. ഈ പ്രകൃതത്തിൽ വിവരിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്നത് ഈ കളിയുടെ ഉത്ഭവത്തെപ്പററിയാണ.

സാംസാരികങ്ങളായ വിവിധവ്യാപാരങ്ങളിൽപ്പെട്ട മനസ്സ മുഷിഞ്ഞു കഴങ്ങുന്നവക്കു മനസ്സിന്നൊരു സുഖവും സമാധാനവും വരുത്തുകയാണല്ലോ എല്ലാ കളികളുടേയും പ്രയോജനം. ചതുരംഗമാകട്ടെ മനസ്സിനെ വിനോദിപ്പിക്കുന്നതിന്നുപുറമെ ബുദ്ധിക്കു വ്യായാമവും ശക്തിയും വരുത്തുകകൂടി ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ ഈ കളിക്ക് ഓരോ ദിക്കുകളിൽ 'ബുദ്ധിബലം,' 'ബുദ്ധിവദ്ധിനി', 'ബുദ്ധിരഞ്ജിനി' ഇത്യാദി സംജ്ഞകൾ സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടു ഭാഗത്തുമുള്ള ചൂതുകളെ ചതുരംഗബലമായിക്കരുതി നടത്തുന്ന കളിയാകയാൽ 'ചതുരംഗം' എന്ന, സംജ്ഞതന്നെ ഇതിന്റെ സ്വരൂപത്തെ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്. എതായാലും ഈ കളി കണ്ടുപിടിച്ച നടപ്പാക്കിയ സഹൃദയന്റെ ബുദ്ധിബലം പ്രശംസനീയമാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല.

ഇത്രയും വിശിഷ്ടമായ ഈ കളി എതുകാലത്താണ് ഉത്ഭവിച്ചതെന്നും, ഈ ചതുരവിദ്യയുടെ ജന്മഭൂമി എതാണെന്നും ആലോചിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്വാന്മാരുടെ ഇടയിൽ പല അഭിപ്രായഭേദങ്ങളും ഉള്ളതായിക്കാണുന്നു. എങ്കിലും ഇതേവരെയും ഒരു നിശ്ചിതമായ അഭിപ്രായം ആരും സ്ഥാപിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്ത്യയിൽ മഹമ്മദീയരാജാക്കന്മാരുടെ വാഴ്ചക്കാലത്താണ് ഈ കളിയുടെ ഉത്ഭവമെന്നു ചില വിദ്വാന്മാർ പറയുന്നു. ചില ദിക്കുകളിൽ 'ബാദഷാഹ'—'ബജീർ' മുതലായി മഹമ്മദീയരോടുള്ള സംബന്ധം കാണിക്കുന്ന പേരുകൾ ചതുരംഗത്തിലെ ക

രുക്കൾക്ക നടപ്പുള്ളതാണ് ഈ അഭിപ്രായക്കാക്കുള്ള പ്രമാണം. പക്ഷേ, പേരിന്നുമാത്രമുള്ള ഈ മഹമ്മദീയച്ഛായ ദേശഭേദത്താലും സമുദായഭേദത്താലും വന്നതാണെന്നു സമാധാനിക്കുന്നതല്ലാതെ, അതിനെപ്പിടിച്ച കാലനിർണ്ണയം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുന്നതു കുറെ കടന്നകയ്യാണെന്നു മററു ചില സഹൃദയന്മാർ വാദിക്കുന്നു. ദക്ഷിണദിക്കുകളിൽ സാമാന്യമായും, പടിഞ്ഞാറെ കരയിൽ പ്രത്യേകിച്ചും 'രാജാവ്'—'മന്ത്രി' ഇത്യാദി സംജ്ഞകൾ കരുക്കൾക്ക കല്പിച്ചുകാണുന്നത് ഈ വാദക്കാക്ക സംശയിക്കുന്നതുമുണ്ട്. "ഈ കളി, മഹമ്മദീയരാജാക്കന്മാരുടെ കാലത്തിന്നു മുമ്പുതന്നെ ഇന്ത്യയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അന്നുതന്നെ ഇന്ത്യക്കാർ ഈ കളിയെ വളരെ ആദരിച്ചും വന്നിരുന്നു. പക്ഷേ, മഹമ്മദീയരാജാക്കന്മാരുടെ കാലത്തുണ്ടായതുപോലെ അത്രയധികം പ്രചാരം അതിന്നു മുമ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ രാജാക്കന്മാർ ഈ കളിയിൽ അസാമാന്യമായി ഭ്രമിക്കുകയും, ഇതിന്നു അനേകം പ്രകാരഭേദങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്തു". എന്നാണ് മുൻപറഞ്ഞ വാദക്കാരുടെ പക്ഷം.

'മതലയല്യ ഉലൂമ-വ-മജമയല്യ ഫനൂന' എന്നുപേരായ പാരസീകഭാഷാഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ കളിയുടെ ഉത്ഭവത്തെപ്പററി താഴെ പറയുന്നപ്രകാരം ഒരു കഥ കാണുന്നുണ്ടെന്നു സാഹിത്യാചാര്യഭട്ടശ്രീമഥുരനാഥശാസ്ത്രി എന്ന ചതുരംഗവിദ്വാൻ ഒരു മാസികയിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

പണ്ടു ഭാരതവഷത്തിൽ നമ്മനാഥൻ എന്നൊരാളുടെ പുത്രനായി ശശിനാഥൻ എന്നൊരു വിദ്വാൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ മകൻ വ്രജലാലൻ എന്നാളാണു് ഈ കളി കണ്ടുപിടിച്ചതു്.

അക്കാലത്തു ഭാരതവഷത്തിൽ ഭരണാധികാരിയായിരുന്ന ചക്രവത്തി യുദ്ധം, ദിഗ്ജയം, ശൌയ്യപരീക്ഷ മുതലായവയിലേപ്പെട്ടു കാലം കഴിക്കുന്ന ഒരു വീരനായിരുന്നു. അങ്ങിനെ അത്യധികമായി ആയാസപ്പെടുകയാൽ കുറച്ചു കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കു് അദ്ദേഹം വലിയ ഒരു രോഗത്തിൽ പെട്ടു. ഈ രോഗബാധയോടുകൂടി രാജാവിന്നു മുമ്പു വളരെ ഇഷ്ടമായിരുന്ന കായ്യങ്ങളിലുള്ള പ്രതിപത്തി അദ്ദേഹത്തെ വിട്ടുമാറിയെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്നു സവ്വോപരി സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളുള്ള യുദ്ധവ്യസനം അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉള്ളിൽനിന്നു പോയില്ല. 'യുദ്ധം യുദ്ധം' എന്നുതന്നെ എപ്പോഴും വിചാരിച്ചു് പരവശനായിട്ടു് ഒരു ദിവസം രാജാവു് മന്ത്രിയേയും വിദ്വാന്മാരെയും സേവകന്മാരേയും വിളിച്ചു്, ഇങ്ങിനെ കല്പിച്ചു:—രോഗബാധനിമിത്തം എനിക്കിശ്ശരീരംതന്നെ വലിയൊരു ഭാരമായിത്തോന്നുന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ എനിക്കെത്രയും പ്രിയപ്പെട്ട യുദ്ധവാസനയെ ആദരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. എങ്കിലും യുദ്ധപരിശീലനം കൂടാതെ എനിക്കു സുഖമായിരിക്കുവാൻ ഒരു വഴിയും ഇല്ല. അതുകൊണ്ടു്, ബുദ്ധിമാന്മാരായ നിങ്ങൾ ആലോചിച്ചു യഥാത്ഥയുദ്ധം കൂടാതെത

ന്നെ എന്റെ യുദ്ധവാസനയെ ലാളിക്കത്തക്കവിധം ഒരു യുക്തി കണ്ടുപിടിയ്ക്കണം.

രാജാവിന്റെ ഈ കല്പന കേട്ടപ്പോൾ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരിലൊരാളായ വ്രജലാലൻ തൊഴുതുകൊണ്ട് "തിരുമനസ്സിലെ ഈ ആഗ്രഹം ഞാൻ സാധിപ്പിക്കാം" എന്നു വാഗ്ദത്തംചെയ്ത് തന്റെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കുപോയി. ഈ വ്രജലാലൻ ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ട് പലവിദ്യകളും കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിൽ വിരുതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചതുരംഗപ്പടയോടുകൂടി രണ്ടു രാജാക്കന്മാർ സമരം ചെയ്യുന്ന ഭാവത്തിൽ ഒരു യുദ്ധക്കളി കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന്നുള്ള ആലോചന പകുതി ചെയ്തുവെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. രാജാവിന്റെ കല്പനപോലെ കാൎയ്യം സാധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു തന്റെ ആ പാതിപ്പണി മുഴമിക്കേണ്ടഭാരമേ അദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ടായുള്ളു. തന്റെ കണ്ടുപിടുത്തം മുഴുവനാക്കി, വ്രജലാലൻ രാജാവിനെ തെരിയപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം ആ കളിയിലുള്ള ബുദ്ധിവികാസവും മനോധൎമ്മവും സാരസ്യവും കണ്ടു സന്തോഷിച്ച് വ്രജലാലനെ ബഹുമാനിച്ചു. ഈ കളി രാജാവിന്റെ ആഗ്രഹംപോലെയുള്ളതായിരുന്നു. രാജാവ് ഈ കളിയുടെ ഉപജ്ഞാതാവായ വ്രജലാലനോടുകൂടിത്തന്നെ വളരെക്കാലം കളിച്ചു. ആയുധം തൊടാതെതന്നെ, രാജാവിന്റെ ആയോധനരസം സാധിച്ചു. ആ രാജാവു മരിക്കുന്നതുവരെയും ചതുരംഗക്കളിയിൽ ഏൎപ്പെട്ട് ബഹുസുഖമായി കാലം കഴിച്ചു.

രാജാവിന്റെ നിൎബ്ബന്ധത്താൽ പരവശയായ രാജ്ഞിയും ചതുരംഗക്കളിയിലേൎപ്പെട്ടുകൊണ്ട് മനസ്സിനെ വിനോദിപ്പിച്ചുപോന്നു. അവൾക്കും ചതുരംഗത്തിൽ നല്ല കോപ്പുണ്ടായിരുന്നു. കുറച്ചുകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, രാജ്ഞിയുടെ പുത്രൻ യുദ്ധയാത്ര പുറപ്പെട്ടു. യുദ്ധവീരനായിരുന്ന രാജാവിന്റെ അനുരൂപപത്നിയായ രാജ്ഞി പുത്രന്റെ ഉത്സാഹത്തെ അഭിനന്ദിച്ച് അവനെ ദിഗ്ജയത്തിനായി യാത്രയയച്ചു.

വളരെ കാലം കഴിഞ്ഞു. രാജകുമാരൻ മടങ്ങിവന്നില്ല. എന്താണ് വരാതിരിപ്പാൻ കാരണമെന്ന് അറിഞ്ഞതുമില്ല. ചതുരംഗം വെച്ചു ഒരു വിധം മനസ്സിന്നുല്ലാസം വരുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിലും പുത്രനെപ്പററിയ വിചാരംകൊണ്ടു രാജ്ഞിയുടെ ശരീരവും മനസ്സും വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചു. ആയിടക്ക് ദേശസഞ്ചാരിയായ ഒരു ബ്രാഹ്മണപണ്ഡിതൻ കൊട്ടാരത്തിൽ വരികയുണ്ടായി. അദ്ദേഹം രാജ്ഞിയുടെ വിചാരകാരണം അറിഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു—'വിദുഷിയായ ദേവി ഇക്കാൎയ്യത്തിൽ ഇങ്ങിനെ വിചാരപ്പെടരുത്; ദിഗ്വിജയത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടാലുള്ള ആയാസം ചില്ലറയല്ലെന്നറിയാമല്ലോ. ദിഗ്വിജയം ചെയ്തുവരുന്നതിന്നു കുറെക്കാലം താമസം വേണ്ടിവരും. അതിനെപ്പററി വിചാരിച്ചു വ്യസനിക്കുന്നതു ഭീരുത്വമാണ്; നോക്കൂ, ഈ ചതുരംഗത്തിൽ 'നിബ്ബലി' എന്നൊരു ജാതി കളിയുണ്ട്; അതു ഞാൻ ഭവതിക്കു പറഞ്ഞുതരാം.'

ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞപ്രകാരം 'നിഷ്ബലി' കളിക്കുന്ന സമ്പ്രദായമൊക്കെയും രാജ്ഞി മനസ്സിലാക്കി. ആ ബ്രാഹ്മണനോടുകൂടിത്തന്നെ രാജ്ഞി പല പ്രാവശ്യവും കളിച്ചു. രാജ്ഞിക്കു ബഹുരസമായി. ഒരിക്കൽ ബ്രാഹ്മണനോടുകൂടി കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേ, രാജ്ഞിയുടെ മുഖത്തുനിന്ന് 'ഇപ്പോൾ രാജാവിൻെറ മേൽ അടിയറാറായി' എന്ന വാക്ക് അവരറിയാതെ തന്നെ നിർഗ്ഗമിച്ചു. ഈ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു— 'ദേവിയുടെ മുഖത്തുനിന്ന് ഈ വാക്കു പുറപ്പെട്ടത് ഇപ്പോഴാണല്ലോ. എന്നാൽ, രാജകുമാരന്ന് ആപത്തു നേരിട്ടിട്ടു കാലം കുറെയായി. ഭവതിയുടെ മുമ്പാകെ ഈ കഷ്ടവൎത്തമാനം അറിയിക്കുന്നതിന്ന് ആൎക്കും ശക്തിയുണ്ടായില്ല. ഇപ്പോൾ ദേവിയുടെ മുഖത്തുനിന്നു തന്നെ ഈ വാക്ക് അകാരണമായി പുറപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു ഞാനം ഇതറിയിച്ചതാണ്; എന്തുചെയ്യാം? യുദ്ധത്തിൽ ജയവും പരാജയവും വരുന്നതിന്നു ക്ലിപ്തമായ ഒരു നിയമവുമില്ലല്ലോ.'

അതിദുസ്സഹമായ ഈ വൎത്തമാനം കേട്ടപ്പോൾ രാജ്ഞി സ്തംഭിച്ചുപോയി. പിന്നീട് ഒരിക്കലും മനസ്സിന്നു സുഖം ഇല്ലാതായി. എങ്കിലും, ദേശസഞ്ചാരചതുരനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ചതുരംഗവിദ്യയെത്തന്നെ പ്രകടിച്ചു രാജ്ഞിയെ ഒരു വിധം വിനോദിപ്പിച്ചു. പിന്നീട് ചതുരംഗക്കളികൊണ്ടു തന്നെ രാജ്ഞി തൻെറ ആയുശ്ശേഷം സുഖമായിക്കഴിച്ചുകൂട്ടി. അന്നുമുതൽക്ക് ഈ കളി എല്ലാദിക്കിലും പ്രചാരത്തിൽ വന്നു'

ഈ കഥ ചതുരംഗത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ, ഈ കഥയടങ്ങിയതായി മുമ്പു പറഞ്ഞ പാരസീകഭാഷാഗ്രന്ഥം ഏതു കാലത്താണുണ്ടാക്കിയതെന്നു നിശ്ചയമില്ലാത്തതിനാൽ, ചതുരംഗവിദ്യയുടെ ജനനകാലം ഇതുകൊണ്ടും നിശ്ചയിക്കുവാൻ വയ്യ. പാരസീകഭാഷയിൽത്തന്നെ 'ഉലിസ്സാം' എന്ന പ്രസിദ്ധമായിട്ടൊരു ഗ്രന്ഥമുള്ളതിൽ ചതുരംഗവിദ്യയെപ്പററി ചിലതെല്ലാം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആ ഗ്രന്ഥം ഹിജറിസൻ 656_ൽ എഴുതപ്പെട്ടതാണ്. അതുകൊണ്ട് ആ കാലത്തിനു മുമ്പാണ് ചതുരംഗക്കളിയുടെ ഉത്ഭവമെന്നൂഹിക്കാം.

ഏതായാലും, ബുദ്ധിമാന്മാർക്കു ബഹുമതമായ ചതുരംഗക്കളി ഇന്ത്യാരാജ്യത്തുവെച്ച്, ഒരിന്ത്യക്കാരന്റെ ആലോചനാഫലമായി, അതിപ്രാചീനകാലത്തുതന്നെ ഉണ്ടായതാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. ഈ സംഗതി പാരസീകഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽത്തന്നെ കാണുന്നതുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണർക്കു സഹജമായ വർഗ്ഗഗൌരവത്താൽ വാഴ്ത്തിപ്പറയുകയാണെന്നുള്ള ആക്ഷേപത്തിന്നു വകയില്ല.

൭

സ ങ്ക ല്പ ചി ത്രം

ഒരു ഛായാഗ്രഹണയന്ത്രത്തിന്റെ സഹായത്താൽ നമ്മുടെ ബാഹ്യമായ സ്വരൂപത്തിന്റെ ഛായയെടുക്കു

ന്നതു നൂക്കനുഭവമുള്ള സംഗതിയാണല്ലോ. എന്നാൽ ഫ്റാൻസുരാജ്യത്തു ഛായയെടുക്കുവാനുള്ള ഒരു ജാതി വിശേഷപ്പെട്ട യന്ത്രമുണ്ടെന്നും, അതിൻെറ സഹായത്താൽ മനസ്സിൽ സങ്കല്പിക്കുന്ന സ്വരൂപത്തിൻെറ ഛായയെടുത്തു വരുന്നുണ്ടെന്നും കാണുന്നു. ഈ യന്ത്രത്തിൻെറ മുമ്പിൽ, അനേകായിരം നാഴിക ദൂരെ വസിക്കുന്ന ഒരാളുടെ സ്വരൂപത്തെ സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടു ഒരു മനുഷ്യൻ ഇരുന്നാൽ ആ ഇരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻെറ സ്വരൂപമല്ലാ ആയാൾ സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആളുടെ സ്വരൂപമാണ് കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിബിംബിക്കുക. ഒരാൾ ശ്രീകൃഷ്ണരൂപം ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ആ യന്ത്രത്തിൻെറ മുമ്പിലിരിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുക. എന്നാൽ ആയാൾ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണൻെറ രൂപമാണ് കണ്ണാടിയിൽ പതിയുക.

ഈ യന്ത്രത്തിനുള്ള അത്ഭുതശക്തി നവീനശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ അഭിനന്ദനത്തിന്നു വിഷയീഭവിക്കുന്ന ഒന്നാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. ആശ്ചയ്യകരമായ ഈ ശക്തിയുടെ കാരണങ്ങളെ പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഇപ്പോഴും അന്വേഷിച്ചുംകൊണ്ടു വരികയാണത്രെ. ഈ അവസരത്തിൽ, ഈ സംഗതിയെ ഭാരതഖണ്ഡത്തിലെ പഴയ മഹഷിമാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളോടു തട്ടിച്ചുനോക്കിയാൽ വെളിവാകുന്ന കായ്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നു വിവരിക്കുന്നതു രസകരമായിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. പഴമയും പുതുമയും കൂടി എടകലൎന്നു വരുമ്പോളാണല്ലോ കായ്യങ്ങളുടെ യഥാത്ഥസ്വരൂപം മനസ്സിലാവുക.

നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ഉദിക്കുന്ന സകല സങ്കല്പങ്ങളുടേയും പ്രതിബിംബം സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുമെന്നു ഹിന്ദുശാസ്ത്രങ്ങളിൽ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. നാം ഒരു വസ്തുവിനെ വിചാരിക്കുമ്പോൾ ആ വസ്തുവിൻെറ സ്വരൂപം നമ്മുടെ മാംസചക്ഷുസ്സുകൾക്കു വിഷയമാവുന്നില്ലെങ്കിലും, നമ്മുടെ ഭാവനാദൃഷ്ടിയിൽ അതു തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ടെന്ന് എല്ലാവർക്കും അനുഭവുണ്ടല്ലോ. ഭാവനാദൃഷ്ടിയിൽ കാണുന്ന ആ രൂപം ആ വസ്തുവിൻെറ—ആ സങ്കല്പത്തിൻെറ— സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചിട്ടുള്ള രൂപമാണ്. ഒരു വസ്തുവിൻെറ ജ്ഞാനം എന്നതിന്ന് ആ വസ്തുവിൻെറ സ്വരൂപത്തിന്നു സങ്കല്പദ്വാരാ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിലുണ്ടാവുന്ന പ്രതിബിംബനം എന്നാണർത്ഥം.

സങ്കല്പം എന്നതു മനസ്സിൻെറ വ്യാപാരമാണ്. അതു സ്വരൂപത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്വരൂപഹീനമായ ഒരു വസ്തുവിനെ സങ്കല്പിക്കുന്നത് അസാദ്ധ്യമാകുന്നു, അതുകൊണ്ടത്രെ നിർഗ്ഗുണബ്രഹ്മോപാസന അസാദ്ധ്യമെന്നു പറയുന്നത്. ഈശ്വരനെ ധ്യാനിക്കണമെങ്കിൽ ഈശ്വരൻെറ രൂപം ഇന്നവിധത്തിലാണെന്നറിയണം. വാസ്തവത്തിൽ ഈശ്വരൻ സ്വരൂപഹീനനാകുന്നു. എങ്കിലും, സ്വരൂപഹീനമായ നിലയിൽ ഈശ്വരനെ ധ്യാനിക്കുന്നതു ദുസ്സാധമാകയാൽ പ്രാരംഭദശയിൽ നാം ഈശ്വരന്നു ചില രൂപങ്ങൾ കല്പിച്ചു, തദ്രൂപവിശിഷ്ടമായ നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തെ ധ്യാനിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ സ

ഉണ്ണാവസ്ഥയിൽ ഈശ്വരധ്യാനം ചെയ്തു അതിൽ നല്ല ഉറപ്പും ഈശ്വരവിശ്വാസവും ഉണ്ടായാൽപ്പിന്നെ സ്വരൂപഹീനമായ അവസ്ഥയിൽ ഈശ്വരനെ അനുഭവപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഈ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്നതു സങ്കല്പംകൊണ്ടല്ലാ സമാധികൊണ്ടാകുന്നു. സങ്കല്പവും സമാധിയും തമ്മിൽ ഭിന്നമാണ്. സങ്കല്പത്തിന്നു സ്വരൂപമാണാശ്രയം. അതു മനസ്സുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നതുമാണ്. സമാധിയാകട്ടെ മനോനിഗ്രഹമുള്ളവക്കേ സാധിക്കയുള്ളു. അതിനാലാണ് മനോവൃത്തികളെജ്ജയിച്ചു മനസ്സിനെ നിഗ്രഹിച്ചു നിർവികല്പസമാധിയിലിരുന്ന് ഈശ്വരനെ അനുഭവപ്പെടുത്തുവാനുള്ള വഴികൾ യോഗശാസ്ത്രത്തിൽ വിധിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ആകയാൽ സങ്കല്പം സ്വരൂപാശ്രയമാണെന്നും, സങ്കല്പിതമായ വസ്തുവിൻെറ ജ്ഞാനം എന്നത് അതിൻെറ രൂപത്തിന്നു സൂക്ഷ്മാകാശത്തിലുള്ള പ്രതിബിംബനമാണെന്നും, അങ്ങിനെയുള്ള പ്രതിബിംബനം കൂടാതെ ഒരു വസ്തുവിനെ സങ്കല്പിക്കുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമാണെന്നും വരുന്നു.

പ്രഭാതത്തിൽ ഉറക്കമുണന്നതിന്നു ശേഷം പിന്നെ ഉറങ്ങുന്നതുവരേയും നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ജനിക്കുന്ന നല്ലതും ചീത്തയുമായ സകല സങ്കല്പങ്ങളും അപ്പോളപ്പോൾ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്നു. ഒരു മനുഷ്യൻെറ ജീവകാലത്ത് ആയാളുടെ മനസ്സിൽ അതാതു സമയം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പുണ്യസങ്കല്പങ്ങളുടേയും പാപസങ്ക

ല്പങ്ങളുടേയും ചരായ ഈ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പതിഞ്ഞ് 'റിക്കാട്ടായി' കിടക്കുന്നു. മനുഷ്യരുടെ പുണ്യപാപങ്ങൾ ക്കു ശരിയായ കണക്കെഴുതി 'നാൾവഴിയും പേരേട്ടം' സൂക്ഷിക്കുന്ന 'തെക്കെ കോവിലകത്തെ' (അന്തകരാജധാനിയിലെ) കാൎയ്യസ്ഥനായ ചിത്രഗുപ്തൻ എന്നത് ഈ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിന്റെ മറെറാരു പേരാണ്. സ്വതേ ശൂന്യമായ സൂക്ഷ്മാകാശത്തെ ഗോപനം ചെയ്യുന്നത് (അശൂന്യമാക്കിത്തീക്കുന്നതു) മനസ്സങ്കല്പങ്ങളുടെ ചിത്രങ്ങളാകയാൽ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിന്ന് ഈ പേർ അന്വത്ഥവുമാകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ 'ചിത്രഗുപ്ത'ശബ്ദത്തിന്നു ചിത്രത്തിൽ ഗുപ്തമായ (ഗോപ്യമായി സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ട) സങ്കല്പസമുദായം എന്നത്ഥമെടുക്കാം. നമുക്കുള്ള സുഖദുഃഖാനുഭവത്തിന്നു കാരണം ഈ സങ്കല്പസമുദായമാകയാൽ അതിന്നു വ്യക്തിയും കത്തൃത്വവും കല്പിച്ചു നാം 'ചിത്രഗുപ്തൻ' എന്ന് അതിനെ വ്യവഹരിച്ചുവരികയാണ്. രണ്ടായാലും ചിത്രഗുപ്തൻ ഒരു മനുഷ്യനല്ല, ദേവനുമല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണക്കുപുസ്തകം കടലാസ്സും മഷിയും തൂവലും ഉപയോഗിച്ചു തെയ്യാറാക്കിയതുമല്ല; അതു സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന മനസ്സങ്കല്പങ്ങളുടെ ഒരു സങ്കലനമാണ്.

ഈ സങ്കല്പചിത്രങ്ങൾ നമ്മുടെ സ്ഥൂലദൃഷ്ടിക്കു ഗോചരമാവുന്നതല്ല. എന്നാൽ, മനോവൃത്തികളെ നിരോധിച്ചവരായ മഹഷിമാർ ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു ഇവയെ കാണുന്നു. അതീന്ദ്രിയങ്ങളായ ഭാവങ്ങളിൽക്കൂടി അപ്രതി

ഹതമായ ആ സമാധിദൃഷ്ടികൊണ്ട് അവക്ക നമ്മുടെ ഈ സങ്കല്പചിത്രങ്ങറം കാണ്മാൻ സാധിക്കുന്നു; അതായതു നമ്മുടെ പൂവ്വസ്ഥിതികളെ അറിവാൻ കഴിയുന്നു. ഇങ്ങിനെ സംഭവിച്ചതായി എത്രയോ കഥകറം നമ്മുടെ പുരാണങ്ങളിൽ കാണുന്നുമുണ്ട്.

നമ്മുടെ മനസ്സിലുണ്ടാവുന്ന ഓരോ സങ്കല്പത്തിൻേറയും ചിത്രങ്ങളെ നമുക്ക് അപ്പോളപ്പോറം കാണ്മാൻ കഴികയില്ലെങ്കിലും, ജീവകാലത്തിൻെറ അവസാനത്തിലൊരിക്കൽ അതു കാണ്മാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. മരണകാലത്തു മനുഷ്യന്നു ഒരു നിമിഷനേരം ദിവ്യദൃഷ്ടിയുണ്ടാവുകയും, ആ സമയത്തു താൻ അതേവരെ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രബലസങ്കല്പങ്ങളുടെ ചിത്രം ആയാറം തെളിവായി കാണുകയും ചെയ്യുമെന്നു രാജയോഗവേദികറം പറയുന്നുണ്ട്. ആ ഒരു നിമിഷത്തിൽ തൻെറ ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടുന്ന സങ്കല്പസ്വരൂപങ്ങളിൽ ഏതൊന്നാണൊ അധികം പ്രകൃഷ്ടമായിരിക്കുന്നത് അതിൽ മനസ്സുനിത്തി അതിനെത്തന്നെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ജീവൻ സ്ഥൂലശരീരത്തെ വിട്ടു പിരിയുന്നത്. ഇങ്ങിനെ പ്രകൃഷ്ടമായിത്തോന്നുന്ന ചിത്രം, മനുഷ്യൻ ജീവിതകാലത്തു അധികം താല്പയ്യത്തോടെ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള വസ്തുവിൻേറതായിരിക്കും. ഒരാറം തൻെറ ജീവിതകാലത്തിൽ ഒരു സ്ത്രീയെ അധികം സ്നേഹത്തോടും താല്പയ്യത്തോടുംകൂടി മററുള്ള വസ്തുക്കളേക്കാറം പ്രബലമായി വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു വെക്കുക. എന്നാൽ ആയാറം അന്ത്യദശയിൽ ആ സ്ത്രീയു

ടെ രൂപം കണ്ടുംകൊണ്ടാണ് മരിക്കുക. ഇതുപോലെതന്നെ, ഒരാൾ ജീവിതകാലത്തിൽ ഭക്തിവിശ്വാസങ്ങളോടുകൂടി ഒരു ഇഷ്ടദേവതയെ ഉപാസിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ ആ ഉപാസനാമൂൎത്തിയുടെ പ്രതിബിംബം കണ്ടുംകൊണ്ടു അയാൾക്കു മരിക്കുവാനിടവരും.

പ്രാണൻ പോകുന്ന സമയത്ത് ഏതു വസ്തുവിനെയാണോ ജീവൻ സ്മരിക്കുന്നത് ആ വസ്തുവിൻെറ രൂപം ആ ജീവന്നു പിന്നീടു സിദ്ധിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു, മരണശേഷം ജീവന്നു നല്ലതായ സ്വരൂപം (സൽഗതി) സിദ്ധിക്കേണമെങ്കിൽ മരണത്തിന്നു മുമ്പുള്ള കാലങ്ങളിൽ നല്ല സങ്കല്പങ്ങളോടുകൂടിയിരിക്കേണ്ടതത്യാവശ്യമാകുന്നു; ജീവിതകാലത്തു ധൎമ്മാനുഷ്ഠാനം, സജ്ജനസംസൎഗ്ഗം, ഭൂതാനുകമ്പ, ഈശ്വരഭക്തി മുതലായവയോടേ കഴിയുന്നവൎക്കു മരണശേഷം നല്ല സ്വരൂപം കൈവരും. ഈ തത്വത്തെയാണ് ഭഗവൽഗീതയിൽ എട്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ 5_6_7 * ശ്ലോകങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഭഗവാനരുളിച്ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. മനുഷ്യൻ സ്വധൎമ്മനിഷ്ഠയിലിരുന്ന് ഈശ്വരാൎപ്പണമായും ഫലേച്ഛകൂടാ

---

*'അന്തകാലേ ച മാമേവ സ്മരൻമുക്ത്വാ കളേബരം
യഃപ്രയാതിസമത്ഭാവം യാതിനാസ്ത്യത്രസംശയഃ'
'യംയംവാപിസ്മരൻഭാവം ത്യജത്യന്തേകളേബരം
തംതമേവൈതികൌന്തേയ! സദാതത്ഭാവഭാവിതഃ'
'തസ്മാത്സൎവ്വേഷുകാലേഷു മാമനുസ്മരയുദ്ധ്യച
മയ്യൎപ്പിതമനോബുദ്ധിൎമ്മാമേവൈഷ്യസ്യസംശയം'

തെയും കർമ്മം ചെയ്യണമെന്നാണ് ഗീതോപദേശത്തിന്റെ പരമതാല്പര്യം. ഈ കർമ്മത്തിന്നുവേണ്ടിയുള്ള ന്യായ്യമായ പ്രവൃത്തികളെല്ലാം ഈശ്വരാർപ്പണമായി ചെയ്യുന്നതാകയാൽ, മനസ്സിൽ വിവിധസങ്കല്പങ്ങൾ വരുന്നതു ഈശ്വരസ്മരണയോടുകൂടിയാകുന്നതുകൊണ്ട്, ആ സങ്കല്പങ്ങളുടെ ചിത്രവും മരണസമയത്തു കാണുന്ന ചിത്രവും താൻ സ്മരിക്കുന്ന ഈശ്വരന്റെ രൂപമായിരിക്കുവാനും, മരണാനന്തരം ഉത്തമമായ സ്വരൂപം കൈവരുവാനും എടവരും. ഇതത്രേ കർമ്മയോഗത്തിന്റെ പരമസിദ്ധാന്തം. ഇതത്രേ ഗീതയുടെ ഉൽകൃഷ്ടതാല്പര്യം.

മനസ്സങ്കല്പത്തിന്റെ ചിത്രം സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പതിയുന്നതോടുകൂടി, അതേരൂപത്തോടുകൂടിയ ഒരു ഭൂതം (Thought form) ഉല്പന്നമാകുന്നു. ഈ സങ്കല്പഭൂതത്തെ ദിവ്യചക്ഷുസ്സുള്ളവൎക്കല്ലാതെ കാണ്മാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഇങ്ങിനെ ഒരാളുടെ സങ്കല്പത്താൽ നിർമ്മിതമായ ഭൂതം അയാളുടെ സമീപത്തിലുള്ള മറ്റൊരാളുടെ മനസ്സിൽ അദൃശ്യമായി പ്രവേശിക്കും. ദുഷ്ടസങ്കല്പങ്ങളിൽനിന്നു അനൎത്ഥദമായുവായ പിശാചാണുണ്ടാവുക. അതു അദൃശ്യമായി അടുത്തുള്ളവരുടെ മനസ്സിൽ പ്രവേശിച്ചു തന്റെ വീൎയ്യത്തെ ആ മനസ്സിലും പരത്തുന്നു. അപ്പോൾ അതിൽനിന്നു പിന്നേയും ഒരു പിശാചുണ്ടാവുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഒരു ദുഷ്ടസങ്കല്പപ്പിശാചുതന്നെ പരമ്പരയാ 'മറ്റതും ഖണ്ഡിച്ച മററതിന്മേൽ വീണു മററതും മററതും

മററതും ഭസ്മമായ്ത്തീരുവാൻ എടവരുത്തുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഒരേ ഒരാളുടെ ഒരു ദുഷ്ടസങ്കല്പം മൂലം ക്രമേണ ഉണ്ടാവുന്ന പിശാചുക്കൾ അയാളുടെ കുടുംബത്തേയും, നാടിനെത്തന്നെയും മലിനമാക്കി അന്ധകാരത്തിൽപ്പെടുത്തുന്നു.

നല്ല സങ്കല്പങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന ഭൂതം തേജോമയമായ ഒരു ദേവതയായിരിക്കും. അതും മുമ്പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ മററ മനസ്സിൽ പ്രവേശിച്ച സന്തത്യൽപാദനം ചെയ്യുന്നു. ആ വഴിക്ക നാട്ടിൽ നല്ല സങ്കല്പങ്ങൾ വദ്ധിക്കുവാനും എടയാവുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള തേജോരൂപങ്ങൾ നാട്ടിലൊക്കെയും പരക്കുകയും, പിശാചുരൂപങ്ങൾ ഇല്ലാതാവുകയുമാണല്ലൊ ലോകത്തിൻെറ അഭിവൃദ്ധിക്കാവശ്യമായിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു, പരിശുദ്ധമായ വിചാരത്തോടും പ്രവൃത്തിയോടും കൂടി അവനവൻെറ കത്തവ്യകമ്മങ്ങൾ നടത്തുവാനാണ് എല്ലാവരും ശ്രമിക്കേണ്ടത്.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതുകൊണ്ട്, മനസ്സങ്കല്പങ്ങളാണ് മനുഷ്യരുടെ സുഖദുഃഖങ്ങൾക്കു ഹേതുവാകുന്നതെന്നും, ഏതുവിധം സങ്കല്പവും മനസ്സിൽ ജനിക്കുന്ന സമയത്തുതന്നെ അതിൻെറ ചിത്രം സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽ പതിയുമെന്നും വ്യക്തമായല്ലൊ. ഇങ്ങിനെ ഹിന്തുക്കളുടെ ശാസ്ത്രങ്ങളെ ആലോചിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ ഫ്റാൻസിലുള്ള അത്ഭുതമായ ഛായാഗ്രഹണയന്ത്രത്തിൻെറ ശക്തിയെപ്പററി ഒട്ടും ആശ്ചയ്യപ്പെടുവാൻ വകയില്ല. നമ്മുടെ 'ചിത്രഗുപ്ത'ൻെറ സ്ഥാനമാണ് ഫ്റാൻസിലെ യന്ത്രത്തിന്നു കല്പിക്കേണ്ടത്. ഇ

ങ്ങിനെ ഒരു യന്ത്രം ലോകത്തിൽ സുലഭമായി നടപ്പിൽ വ രുന്ന പക്ഷം പല മാതിരിയിലുള്ള മലിനസങ്കല്പങ്ങളിൽ പെട്ടു, പരിശുദ്ധമായ മനുഷ്യജന്മത്തെ പഴുതെ കളയുന്ന എത്ര മനുഷ്യരുടെ 'ഉള്ളുകള്ളിക'ളാണു പുറത്താവുക എ ന്നും, അതുനിമിത്തം ലോകത്തിന്റെ സദാചാരസ്ഥിതിയിൽ എത്ര വലിയ മാററമാണു സംഭവിക്കുക എന്നും പറഞ്ഞാലാ വുന്നതല്ല.

വ്യ

ഭൂതതത്വം

ദൃശ്യമായ ലോകം പഞ്ചഭൂതാത്മകമാണെന്നു വേദാന്തി കൾ മുതലായ തത്വശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. പൃ ഥിവി, ജലം, അഗ്നി, വായു, ആകാശം എന്നിങ്ങിനെ അ ഞ്ചു വസ്തുക്കളാണ് പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ. ഈ അഞ്ചു വസ്തു ക്കളെക്കൊണ്ട് അപാരമായ ബ്രഹ്മാണ്ഡം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടി രിക്കുന്നുവെന്നു സിദ്ധാന്തിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പഞ്ചഭൂത ങ്ങളെപ്പററിയുള്ള വിവരണത്തെ ശാസ്ത്രനിർമ്മാതാക്കന്മാർ വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നാൽ ശാസ്ത്രപ്രമാണത്തിന്റെ സാ ധുത്വത്തെക്കൂടി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി വിവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ദാർശനികസിദ്ധാന്തങ്ങളിൽനിന്നു പ്രത്യക്ഷസംഗതികളെ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കുന്നതു പ്രയാസസാദ്ധ്യമായിരിക്കു ന്നു. അതിനാൽ രസതന്ത്രത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി

ക്കൊണ്ടാണ് ഈ ഉപന്യാസത്തിലെ വിഷയം ഉപപാദിക്കപ്പെടുന്നത്.

രസതന്ത്രം എന്നു പറയുന്നത് എല്ലാ ദ്രവ്യങ്ങളുടേയും നിർമ്മാണത്തെ നിരൂപിക്കുന്ന ഒരു ശാസ്ത്രമാകുന്നു. ആ ശാസ്ത്രപ്രകാരം ജഗത്തിന്റെ മൂലഭൂതങ്ങളായ ബീജതത്വങ്ങൾ എഴുപതോളം ദ്രവ്യങ്ങളാകുന്നു. ഈ തത്വങ്ങളെ ലോഹങ്ങളെന്നും അലോഹങ്ങളെന്നും തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിൽ അലോഹങ്ങളെക്കാൾ അധികമായുള്ളത് ലോഹങ്ങളാകുന്നു. ദ്രവ്യത്തിന്നു ഘനം, ദ്രവം, ബാഷ്പം എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നവസ്ഥകൾ ഉണ്ട്. നിയതമായ ആകൃതികളോടുകൂടിയ ശിലാദികൾ ഘനവും, അങ്ങിനെയല്ലാത്ത ജലാദികൾ ദ്രവവും, രൂപരഹിതമായ കാററ മുതലായവ ബാഷ്പവും ആകുന്നു. ഇതിൽ ഓരോ ദ്രവ്യത്തിന്നും വെവ്വേറെ ഈ മൂന്നവസ്ഥകളും വരുത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. അതിശീതമായ ജലം ഘനമായിട്ടും, കുറച്ചു ചൂടോടുകൂടിയതു ദ്രവമായിട്ടും, അധികം ചൂടുപിടിച്ചതു ബാഷ്പമായിട്ടും തീരുന്നു. ദ്രവരൂപമായിട്ടുള്ള ജലത്തെയാണ് നാം സാധാരണയായിട്ടു കാണുന്നത്. അതുതന്നെ ചൂടുപിടിച്ച് ആവിയായാൽ വായുവായിട്ടും, അധികം തണുത്താൽ ഘനമായിട്ടും പരിണമിക്കുന്നു. *

---

* പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ ഒന്നാമതു നിരൂപിക്കേണ്ടതു പൃഥിവിയെയാണ്. എന്നാൽ അതിന്റെ നിരൂപണം വളരെ വിസ്തരിച്ചിട്ടു വേണ്ടതാകയാൽ അതിനെ ഒഴിച്ച് ബാക്കി നാലു ഭൂതങ്ങളെ മാത്രമെ ഈ ഉപന്യാസത്തിൽ നിരൂപിക്കുന്നുള്ളു.

ജലജനകം (Hydrogen,) അമ്ലജനകം (Oxygen) എന്നീ രണ്ടു വായുക്കളുടെ അന്യോന്യസംശ്ലേഷം കൊണ്ടാണ് ജലം ഉണ്ടാകുന്നത്. വെളുത്തും മഞ്ഞച്ചും ഉള്ള നീറം മഞ്ഞളും കൂടിച്ചേരുമ്പോൾ അവയുടെ സ്വാഭാവികമായ നിറം മാറി കേവലം അരുണവർണ്ണം ഉത്ഭവിക്കുന്നതുപോലെയാണ് ഭിന്നധർമ്മികളായ ജലവായുവിന്റെയും ജീവവായുവിന്റെയും സങ്കലനത്തിൽനിന്നു ജലം ഉണ്ടാവുന്നത്. ജീവവായു ആകാശത്തിൽ എങ്ങും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതും ജീവികളുടെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തെ സംരക്ഷിച്ചുവരുന്നതുമായ ഒന്നാകുന്നു. ജലവായു ആകാശത്തിൽ ഒരേടത്തുമില്ലാത്തതും ശുദ്ധമായ തുത്തനാകത്തിന്റെയും തീതൈലത്തിന്റെയും ചേർച്ചയിൽനിന്നും മററും ഉണ്ടാകുന്നതുമാണ്. ഇവയിൽനിന്നു ജലമുണ്ടാകുന്ന സമ്പ്രദായത്തെപ്പററി നിരൂപിച്ചുനോക്കുക. നിർമ്മലമായ ഒരു സ്ഫടികക്കുപ്പിയെ കീഴ്പോട്ടു മുഖമാക്കി, അതിന്നകത്തു കുറെ ജീവവായുവിനേയും അതിലിരട്ടി ജലവായുവിനേയും നിറച്ച്, പുറത്തുപോകാത്തവിധത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുക. കുഴലിന്റെ ഇരുപുറത്തും ചെറിയ രണ്ടു ദ്വാരങ്ങളും അവയിൽകൂടി കുറേശ്ശൊന്നു പുറത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു നില്ക്കത്തക്കവണ്ണം രണ്ടു താമ്രശാഖകളും ഉണ്ടായിരിക്കണം. അതിന്നുശേഷം വിദ്യുച്ഛക്തിയുള്ള രണ്ടു ശാഖകളെ ആ ദ്വാരങ്ങളോടണപ്പിച്ചുവെച്ച് വിദ്യുച്ഛക്തിയെ വ്യാപരിപ്പിക്കുക. എന്നാൽ അല്പം അകന്നുനില്ക്കുന്ന ആ ശാഖകൾ തമ്മിൽ തട്ടി 'ഠപ്പ്' എന്നൊരു ശബ്ദം കേൾക്കാം. ഉടനെ കുപ്പിക്കകത്തു നോ

ക്കിയാൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന വായു മുഴുവൻ ജലമായിരിക്കുന്ന തു കാണാം. വിദ്യുച്ഛക്തിയുടെ സഹായം കൂടാതെയും ജല ത്തെ ഉണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്. നമ്മുടെ മുഖത്തിന്നടുത്തു മു മ്പിൽ നിൎമ്മലമായ ഒരു കണ്ണാടിപിടിച്ച് അതിലേക്ക അ ല്പം ശക്തിയോടുകൂടി ശ്വാസം വിട്ടുനോക്കിയാൽ അതിൻെറ ഉള്ള മുഴുവൻ ഒന്നു മങ്ങിയതായും, അതിനെ സ്പൎശിച്ചുനോ ക്കിയാൽ ഗ്രീഷ്മപ്രഭാതങ്ങളിൽ ചില ഇലകളിലെന്നപോ ലെ ഒരു നേരിയ ജലാംശമുള്ളതായും അറിയാം. ഇതിൻെറ കാരണം ശരീരത്തിന്നുള്ളിലുള്ള ജലവായു കൂടെക്കൂടെ അന്ത ൎഗ്ഗമിക്കുന്ന ജീവവായുവിനോടു ചേരുന്നതുതന്നെയാകുന്നു. ഇനി മറെറാരു പ്രകാരത്തിൽ നോക്കുക. ഒരു മെഴുകുതിരി കത്തിച്ചു മേശപ്പുറത്തുവെച്ച് അതിൻെറ മുകളിൽ നനവി ല്ലാത്തതും നിൎമ്മലവുമായ ഒരു സ്ഫടികപാത്രത്തെ അധോമു ഖമാക്കിപ്പിടിച്ചാൽ അതിന്നകത്ത് അല്പനേരത്തിന്നുള്ളിൽ ഒരു നിറഭേദവും, അതിനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ ജലാംശ വും, ഉള്ളതായിക്കാണാം. ഇതിൻെറ കാരണം മെഴുകുതിരി യിലുള്ള ജലവായു ഉൽഗമിച്ച് ആകാശത്തിലുള്ള ജീവവാ യുവിനോടു ചേരുന്നതാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ ജലോൽപത്തി ക്കു കാരണങ്ങൾ ഇനിയും പലതുമുണ്ട്.

ഇനി പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ മൂന്നാമത്തേതായ അഗ്നി യെപ്പററി നിരൂപിക്കാം. ഭൌമാഗ്നി, ദിവ്യാഗ്നി, ജഠരാ ഗ്നി എന്നൊക്കെ പേരോടുകൂടി പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടെ കൂട്ട

ത്തിൽ ഒന്നായി വേദാന്തികളും വൈശേഷികന്മാരും വ്യവഹരിച്ചുവരുന്ന അഗ്നി രസതന്ത്രപ്രകാരം ദ്രവ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽപെടുന്ന ഒന്നല്ല. അതൊരു ക്രിയാഭേദമാകുന്നു. ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ സ്ഥാപിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. വിളക്കിൽ കാണുന്ന അഗ്നിയെ എടുത്തു നമുക്കൊന്നു പരീക്ഷിക്കുക. വിളക്കിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന തിരിയുടെ അററത്ത് അഗ്നി ജ്വലിക്കുമ്പോഴാണ് നാം വിളക്കു കത്തുന്നു എന്നു പറയുന്നത്. വിളക്കിലുള്ള എണ്ണ തിരിയുടെ ഉള്ളിലുള്ള സുഷിരങ്ങളിൽകൂടി തിരിത്തലക്കൽ എത്തുന്നു. തിരിയുടെ അററത്തു ചൂടു തട്ടുമ്പോൾ അതിന്നടുത്ത ആകാശത്തിലുള്ള അമ്ലവായുവിനോടുകൂടി തൈലഘടകങ്ങളായ ജലവായുവും അംഗാര (Carbon) വും ചേരുന്നു. അപ്പോൾ ജലവായുവിനോടൊ, അംഗാരത്തോടൊ, അവ രണ്ടിനോടും കൂടിയൊ മററു ചില തത്വങ്ങളോടുകൂടിയോ അമ്ലവായുവിന്നുണ്ടാവുന്ന സംശ്ലേഷമാണ് ജ്വലനം എന്നു വരുന്നു. ജ്വലനക്രിയയോടുകൂടിയ പ്രകാശത്തെയാണു നാം അഗ്നിയെന്നു പറയുന്നത്. ഇവിടെ വ്യവഹാരസൌകൎയ്യത്തിന്നായി അമ്ലജനകത്തോടു മററതത്വങ്ങൾ സംഘടിക്കുന്നതിനെ പചനം എന്നു വ്യവഹരിച്ചു വരുന്നു. ചൂടിൻെറ അപേക്ഷകൂടാതെ പചനം ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. പചനം ധാരാളമായി വരുന്ന ദിക്കിൽ പ്രകാശം ദൃശ്യമായിത്തീരുന്നു. ആകാശത്തിലുള്ള പരമാണുക്കൾ കൂടിച്ചേരുന്നതാണ് പ്രകാശം എന്നു പറയുന്നത്. അതുകൊണ്ട് പ്രകാശത്തോടുകൂടിയ

പചനം—അതുതന്നെ ഒരു ക്രിയാവിശേഷം—ആണ് അഗ്നി എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. ദീപജ്വലനത്തിൽ ജലവായുവും അംഗാരവും പചിക്കപ്പെടുന്നതിൽ ജലവായുവിൻെറ പചനത്തിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന ജലം വാഷ്പാകാരമായി ആകാശത്തിൽ വ്യാപിക്കുന്നു. അംഗാരം പചിച്ചിട്ട് അംഗാരാമ്ലം എന്നു പ്രസിദ്ധമായ വായുവിനെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അതും ആകാശത്തിൽത്തന്നെ വ്യാപിക്കുന്നു. ഈ ദീപജ്വലനത്തിൽ കാണിക്കപ്പെട്ട ക്രമംതന്നെയാണ് എല്ലാപാകക്രിയകളിലും അഗ്നികത്തിക്കുന്നതിൻെറ പ്രമാണം. ദിവ്യാഗ്നി എന്നു പറയുന്ന മിന്നൽ മുതലായവ വിദ്യുച്ഛക്തിയുടെ ഭേദമാകുന്നു.

ഇനി വായുവിനെപ്പററി ചിന്തിക്കുക. എല്ലാ പ്രാണികളുടേയും ജീവനത്തിന്നു കാരണമായി വാഷ്പാകാരമായ ഒരു വസ്തു ഭൂമിയുടെ പുറം മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. അത് അമ്ലവായു, അംഗാരാമ്ലം എന്നീ വായുക്കൾ കൂടിച്ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരു ദ്രവ്യമാണ്. വ്യവഹാരസൌകര്യത്തിന്നുവേണ്ടി അവയെ ഒന്നായി വായുവെന്നു വ്യവഹരിക്കുന്നുവെന്നേ ഉള്ളൂ. അതു ഭൂമിയോടടുത്തുള്ള ആകാശത്തിൻെറ അനേകഭാഗത്തിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭൂമിയുടെ ആവരണമായ വായുമണ്ഡലത്തെ വേദത്തിൽ അന്തരിക്ഷമെന്നും, ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ ആവഹസ്കന്ധമെന്നും പറയുന്നു. ഈ വായു രണ്ടുമൂന്നു വസ്തുക്കൾ കൂടിച്ചേർന്നിട്ടുള്ളതാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ നൂറിൽ ഇരുപത്തൊന്നുഭാഗം അമ്ലവായുവും, ബാക്കി എഴുപത്തൊമ്പതു ഭാഗം 'നൈട്രജനം' ആകുന്നു. ബാ

ഷ്ടം എന്നു പറയപ്പെടാവുന്നവിധം വായ്പാകാരമായി പരിണമിച്ച ജലമായ അംഗാരാമ്ലത്തിന്റെയും ഒരു ചെറിയ അംശം ഇതിൽ ചേൎന്നിരിക്കുന്നു. പ്രാണികൾ ഉച്ഛ്വസിക്കുമ്പോൾ വായിൽക്കൂടി വായുമണ്ഡലത്തിൽനിന്നു് അല്പം വായു അകത്തേക്കു കടക്കുന്നു. അതു് അകത്തു മാറിനുചുവട്ടിലായി പ്രവേശിച്ചു് അവിടെപ്പരന്നുകിടക്കുന്ന രക്തനാഡികളോടുകൂടിച്ചേരുന്നു. അപ്പോൾ രക്തത്തിലുള്ള അംഗാരം മുതലായ ത്യാജ്യപദാൎത്ഥത്തിന്നും വായുവിന്റെ അമ്ലജനകാംശത്തിന്നും സംശ്ലേഷം വരികയും, അതിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന അംഗാരാമ്ലവായു അടുത്തക്ഷണത്തിൽ പുറത്തേക്കു പോകയും ചെയ്യുന്നു. അംഗാരാമ്ലത്തിൽനിന്നു് അംഗാരത്തിന്റെ ഭാഗം പോകുമ്പോൾ അമ്ലവായുമാത്രമായി ശേഷിക്കുന്നു. അതു പ്രാണികളുടെ ജീവനത്തിന്നുപകരിക്കുന്നു. സസ്യാദികൾ അവയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന ദൂഷണപദാൎത്ഥമായ അംഗാരാമ്ലത്തെ വിട്ടു് അമ്ലവായുവിനെ ആകൎഷിക്കുന്നു. അതാണു് അവ വളരുന്നതിന്നും, കായ്ക്കുന്നതിന്നും കാരണമാവുന്നതു്. ജലവായു മുതലായ വായുഭേദങ്ങളെപ്പററി വിസ്തരിക്കുവാൻ ഇവിടെ ആരംഭിക്കുന്നില്ല.

ഇനി ആകാശത്തെപ്പററിയാണല്ലോ നിരൂപിക്കേണ്ടതു്. ആകാശത്തിന്റെ സ്വഭാവം ഇതേവരെയായിട്ടും നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഏററവും ലഘുവും സൂക്ഷ്മവുമായ ഒരു ദ്രവ്യമാണിതെന്നു വിചാരിച്ചുവരുന്നു. അതു

ശബ്ദഗുണകമാണെന്നു താൎക്കികന്മാർ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. പ്രകൃതിശാസ്ത്രപ്രകാരം ശബ്ദം ആകാശത്തിന്റെ ഗുണമല്ല; അതു വായുവിന്റെയാകുന്നു. ശബ്ദം ശ്രവണഗോചരമായിത്തീരുന്നതു താഴെ പറയുന്ന പ്രകാരമാകുന്നു:— കണ്ഠാദിസ്ഥാനങ്ങളിൽ ജിഹ്വാവ്യാപാരം വരുമ്പോൾ മുഖവിവരത്തിന്നടുത്തുള്ള വായുവിന്റെ പരമാണുക്കളിൽ ഒരുമച്ച് തട്ടുന്നു. അപ്പോൾ അവ അവയുടെ അടുത്തുള്ള അണുക്കളേയും അമൎക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ വക്താവിന്റെ വായിൽക്കൂടിയ വായുപരമാണുക്കൾ ഓരോന്നോരോന്നായിക്കൂട്ടിമുട്ടി അമൎന്ന് കേൾക്കുന്നവന്റെ ശ്രോത്രദ്വാരത്തിങ്കലോളം ഉള്ള വായുപരമാണുക്കളെ ശ്രോത്രദ്വാരഗതമായ വായുവിലേക്കു നയിക്കുന്നു. അതിന്നു ശ്രോത്രേന്ദ്രിയത്തിനോടു സംസൎഗ്ഗം വരുമ്പോൾ അതു ജ്ഞാനഗോചരമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോഴാണ ഒരാൾ പറഞ്ഞതു മറ്റൊരാൾ കേട്ടു എന്നു പറയാറുള്ളത്.

൯

അമരസിംഹൻ

അമരകോശപ്രണേതാവായ അമരസിംഹൻ ജൈനമതക്കാരനോ ബുദ്ധമതക്കാരനോ ആയിരുന്നു എന്നാണല്ലൊ ഇപ്പോൾ പലൎക്കും ജനങ്ങൾക്കുള്ള ധാരണ. ഈ ധാരണയെ പ്രബലപ്പെടുത്തുവാൻ അമരകോശത്തിലെ

മംഗളശ്ലോകവും മററം ഏറക്കുറെ സഹായിക്കുന്നുമുണ്ട്. എങ്കിലും, ചില പണ്ഡിതന്മാക്ക് അമരസിംഹൻ അന്യമതക്കാരനാണെന്നു സമ്മതിക്കുവാൻ വളരെ മടി കാണുന്നുണ്ട്. അമരകോശത്തിലെ മംഗളശ്ലോകത്തിൽ ഒരുദേവനേയും പ്രത്യേകമായി വിവക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നും, വിശേഷണബലത്താൽ അതിൽ വിവക്ഷിക്കപ്പെട്ട ദേവൻ ജിനനോ ബുദ്ധനോ ആണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ ശിവനോ വിഷ്ണുവോ ആണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിന്നും വിരോധമില്ലെന്നും അവർ വാദിക്കുന്നു. ഈ വാദത്തിന്നു വിഷയമായ മംഗളശ്ലോകം 'അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും കൊള്ളിക്കാവുന്ന' താകകൊണ്ടു വേറെ പ്രമാണം കാണുന്നതുവരെ ഈ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായവും സ്വീകരിക്കുവാൻവയ്യ. ഈസ്ഥിതിക്ക്, അമരസിംഹൻ ഒരു ഹിന്തുമതക്കാരൻതന്നെയാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് ഇയ്യിടയിൽ എന്റെ അന്വേഷണത്തിൽ കണ്ടുകിട്ടിയ ചില സംഗതികൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതു ഹിന്ദുക്കളായ പണ്ഡിതന്മാക്കു രസകരമായിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ക്രിസ്ത്വാബ്ദാരംഭത്തിന്നുമുമ്പു ജീവിച്ചിരുന്ന ശ്രീ വിക്രമാദിത്യ രാജാവിന്റെ കാലമായിരുന്നു സംസ്കൃതഭാഷയുടെ ഉത്ക്രദശാകാലം. അന്നാണ് ഈ ഭാഷയിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട പല സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. സ്വതഃ പണ്ഡിതനും പണ്ഡിതന്മാരെ ബഹുമാനിക്കുന്നതിൽ വിദഗ്ദ്ധനും ആയ വിക്രമാദിത്യന്റെ സഭയിൽ 'നവരത്നങ്ങൾ' എന്നു കേൾവിപ്പെട്ട ഒമ്പതു പണ്ഡിതന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രമാണം:—

"ധന്വന്തരിക്ഷപണകാമരസിംഹശങ്കു-
വേതാളഭട്ടഘടകപ്പരകാളിദാസാഃ
ഖ്യാതോവരാഹമിഹിരോനൃപതേസ്സഭായാം
രത്നാനിവൈവരരുചിർന്നവവിക്രമസ്യ."

(ജ്യോതിർവ്വിദാഭരണം)

മേല്പറഞ്ഞ നവരത്നങ്ങളിൽ ഒരാളാണ് അമരകോശപ്രണേതാവായ അമരസിംഹൻ എന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. ഇങ്ങിനെ വിക്രമാദിത്യന്റെ സഭയിൽ ഒരംഗം എന്ന നിലയിൽ മാത്രമല്ല; വേറെ വിധത്തിലും അമരസിംഹനു വിക്രമാദിത്യനോടു ബന്ധമുണ്ട്. വിക്രമാദിത്യന്റെ വൈമാത്രേയനായ ഒരു സഹോദരൻകൂടിയാണ് അമരസിംഹൻ. വിക്രമാദിത്യന്റെ അച്ഛനും, ബ്രാഹ്മണോത്തമനും ആയ ശബരസ്വാമി ബ്രാഹ്മണാദിശ്ശൂദ്രപര്യന്തമുള്ള നാലു വർണ്ണങ്ങളിൽനിന്നും ഓരോ കന്യകമാരെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നു. അവരിൽ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയിൽ പ്രസിദ്ധജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞനായ വരാഹമിഹിരനും, ക്ഷത്രിയസ്ത്രീയിൽ വിക്രമാദിത്യനും ഭർത്തൃഹരിയും, വൈശ്യസ്ത്രീയിൽ ഹരിചന്ദ്രൻ-ശങ്കു എന്നിവരും, ശൂദ്രസ്ത്രീയിൽ അമരനും എന്നിങ്ങിനെ ആറു പുത്രന്മാരുണ്ടായി. പ്രമാണം:—

"ബ്രാഹ്മണ്യാമഭവദ്വരാഹമിഹിരോ
ജ്യോതിർവിദാമഗ്രണീ
രാജാഭർത്തൃഹരിശ്ചവിക്രമനൃപഃ
ക്ഷത്രാത്മജായാമഭൂൽ

വൈശ്യായാംഹരിചന്ദ്രോവൈദ്യതിലകോ
ജാതശ്ചശങ്കുഃകൃതീ
ശൂദ്രായാമമരഃഷഡ്ഢേവശബര-
സ്വാമിദ്വിജസ്യാത്മജാഃ”

അമരസിംഹന്റെ യഥാൎത്ഥനാമധേയം ദുൎഗ്ഗസിംഹൻ എന്നാണ്; അമരസിംഹൻ എന്നതു വിശേഷപ്പേരാണ്. ദുൎഗ്ഗസിംഹൻ നാമലിംഗാനുശാസനം (അമരകോശം) നിൎമ്മിച്ച് വിക്രമാദിത്യന്ന് അടിയറ വെക്കുകയും, വിക്രമാദിത്യൻ അതു കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു ദുൎഗ്ഗസിംഹന്ന് അമരസിംഹൻ എന്ന ബഹുമാനപ്പേർ കല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം ദുൎഗ്ഗസിംഹൻ അമരസിംഹനും, നാമലിംഗാനുശാസനം അമരകോശവും എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായി. നാമലിംഗാനുശാസനം ഉണ്ടാക്കിയതിനാൽ ദുൎഗ്ഗസിംഹൻ അമരൻ (മരണമില്ലാത്തവൻ, യശശ്ശരീരനായി എന്നും ജീവിക്കുന്നവൻ) ആയി എന്നുള്ള വിചാരത്താലായിരിക്കാം ഇങ്ങിനെയൊരു ബിരുദം രാജാവു നൽകിയത്. ഏതായാലും വാസ്തവം ഇങ്ങിനെയാണെന്നുള്ളതിന്ന് അമരകോശത്തിന്റെ ശ്രീകണ്ഠീയവ്യാഖ്യാനത്തിൽ കാണുന്ന,

“ദുൎഗ്ഗസിംഹഃപ്രചരിതേ
നാമലിംഗാനുശാസനേ
ലഭേതസ്മാമരോപാധിം
രാജേന്ദ്രാദ്വിക്രമാൽപുനഃ”

എന്ന പദ്യം തെളിവാണ്. ഈ പദ്യത്തിൽ പറഞ്ഞപ്ര

കാരം ബങ്കാളത്തിൽ ഒരൈതിഹ്യവുമുണ്ടത്രെ.

അമരസിംഹൻ വ്യാകരണശാസ്ത്രത്തിൽ അസാധാരണമായ വ്യുല്പത്തിയുള്ള ആളാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. വ്യാകരണത്തിൽ നല്ല പാണ്ഡിത്യമുള്ളവക്കമാത്രമെ അമരകോശത്തിൻെറ തത്വം ശരിയായി ഗ്രഹിപ്പാൻ സാധിക്കയുള്ളു. വ്യാകരണതന്ത്രസ്വതന്ത്രതനിമിത്തമാണ് അദ്ദേഹത്തെ ആദിശാബ്ദികന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരാളായി ഗണിച്ചിട്ടുള്ളത്. നോക്കുക:—

"ഇന്ദ്രശ്ചന്ദ്രഃകാശകൃൽസ്നാ-
പിശലീശാകടായനഃ
പാണിന്യമരജൈനേന്ദ്രാ
ജയന്ത്യഷ്ടാദിശാബ്ദികാഃ"

ഇങ്ങിനെ വ്യാകരണത്തിൽ അമരസിംഹനുള്ള പാണ്ഡിത്യത്തെ, അദ്ദേഹം ദുൎഗ്ഗസിംഹനായിത്തന്നെ ഇരുന്നിരുന്ന കാലത്തു നിൎമ്മിച്ച കാലാപവ്യാകരണവൃത്തി, കാതന്ത്രവൃത്തി മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളും ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നു പണ്ഡിതന്മാക്ക തെളിവായിക്കാണാവുന്നതാണ്.

ഹിന്തുക്കൾക്കും ഇതരമതക്കാക്കും വിരോധമില്ലാത്തവിധത്തിൽ, ഒരു ദേവനേയും ഇദന്തയാ നിൎദ്ദേശിക്കാതെ, ഇഷ്ടദേവതാനമസ്കാരംചെയ്യുന്നതു ദുൎഗ്ഗസിംഹൻെറ പതിവാണ്. കാതന്ത്രവൃത്തിയുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ 'ദേവദേവംപ്രണമ്യാദൌ സൎവ്വജ്ഞം' എന്നാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽ 'സൎവ്വജ്ഞൻ' എന്നുള്ളതു ഹിന്തുക്കൾ

ക്കം ബൌദ്ധന്മാക്കും സ്വീകാര്യമാണല്ലൊ. അക്കാലത്തു ജൈനബൌദ്ധാദിമതങ്ങൾക്കു വളരെ പ്രചാരമുണ്ടായിരു ന്നതിനാൽ ആ മതക്കാരുടെ ഇടയിൽക്കൂടി തൻെറ ഗ്രന്ഥ ത്തിന്നു പ്രചാരം സിദ്ധിക്കണം എന്ന ഉദ്ദേശത്താലായി രിക്കണം ദുർഗ്ഗസിംഹൻ അഥവാ അമരസിംഹൻ ഇങ്ങിനെ ഒരുപായം പ്രയോഗിച്ചത്.

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് അമരസിംഹൻ യഥാ ൎത്ഥത്തിൽ ഇതരമതക്കാരനല്ലെന്നും, ബ്രാഹ്മണന്നു ശൂദ്രസ്ത്രീ യിൽ ജനിച്ച സന്താനമാണെന്നും വ്യക്തമായല്ലൊ. അതു കൊണ്ടു, ബ്രാഹ്മണമതത്തിന്നെതിരായ ഒരു മതക്കാരൻെറ കൃതിയെ ഹിന്തുക്കൾ ആദരിക്കുന്നതു 'ബാലാദപിസുഭാ ഷിതം' എന്ന മനുവചനപ്രകാരമാണെന്നുള്ള സമാധാന വും, എന്നിട്ടും വ്രതദിനമായ ഏകാദശിദിവസം ഇതു പഠി ക്കരുതെന്നുള്ള നിഷേധവും ഒക്കെ വെറുതെയാണ്. യ ഥാൎത്ഥത്തിൽത്തന്നെ നമ്മുടെ അമരകോശത്തിൻെറ— ഉദ്ദേശം 2000 കൊല്ലത്തോളമായി നാം പഠിച്ചുവരു ന്ന അമരകോശത്തിൻെറ—പ്രണേതാവ് ഒരൊന്നാന്തരം ഹിന്തുവാണ്.

ശുഭം.

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ.

ശ്രീകൃഷ്ണലീലകൾ	1	0	0
ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ	0	9	0
പ്രഹ്ലാദൻ	0	8	0
ധ്രുവൻ	0	6	0
അൎജ്ജുനൻ	0	14	0
നാരദൻ	0	6	0
വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ	1	4	0
ജയരാജൻ 2 ഭാഗങ്ങൾ	2	0	0
ഉൎവ്വശി	0	8	0
സാഹിത്യകൌസ്തുഭം	0	8	0
പ്രാചീനഭാരതം	0	8	0
പ്രബന്ധഭൂഷണം	0	8	0
നീതിശാസ്ത്രരത്നങ്ങൾ—അൎത്ഥസഹിതം	0	8	0
സരസശ്ലോകങ്ങൾ 500—അൎത്ഥസഹിതം	1	0	0
ഭജനസ്തോത്രമഞ്ജരി—21 സ്തോത്രരത്നങ്ങൾ	0	8	0
ശൃംഗാരതിലകം	0	4	0
ശ്രീകൃഷ്ണകൎണ്ണാമൃതം—ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം	0	12	0
ശ്രീരാമകൎണ്ണാമൃതം	0	7	0
സൌന്ദൎയ്യലഹരി—ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം	0	8	0
ശിവാനന്ദലഹരി ടി	0	8	0
ശ്രീശങ്കരാചാൎയ്യസ്വാമികൾ—ജീവചരിത്രം	1	4	0
ഗംഗാലഹരി—ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം	0	4	0
ഇംഗ്ലീഷ് മലയാളപദമഞ്ജരി	0	12	0
സംസ്കൃതകാവ്യപാഠാവലി	0	12	0
ശ്രീകൃഷ്ണദൂത്	0	10	0

മാനേജർ,

സരസ്വതീവിലാസം പുസ്തകശാല,

തൃശ്ശിവപേരൂർ